

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugos-
laviji 80 Din, za
inozemstvo 100 D

SLOVENECE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
g. Pri večjem g.
naročilu popusti
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljke in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Redakcija se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2030, upravnštva št. 2325

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.340
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

2. oktobra vsi proti SDS!

2. oktobra bo ljubljansko meščanstvo volilo po dolgih treh letih svoje avtonomno občinsko zastopstvo.

Ljubljanski meščani se bo najprej vprašali, kdo je kriv, da tri leta v mestni hiši ni posloval svobodno izvoljeni občinski svet z županom, ampak sami gerenti in komisariji, ki jih postavlja vlada?

Ljubljanci se bodo vprašali, kdo je toliko časa gazil njihove meščanske svoboščine, katerih se niso upali dotakniti niti tuji režimi, ampak so jih nasprotno še čuvali in ob vsaki priliki slovesno potrjevali!

Ljubljanski meščani bodo, preden vržejo kroglo v skrinjico, premislili, kdo je dvakrat brez vsakega zakonitega razloga s frivolno utemeljitvijo, da je svobodni slovenski magistrat ljubljanski nekako protidržavno gnezdo, razpustil njihov občinski svet in poslal tja svoje komisarije in gerente, strankarske eksponente?

Kdo je poslal takrat proti Zvezi delovnega ljudstva, proti izvoljenemu občinskemu zastopstvu Ljubljane na ulico oboroženo silo, kakor da je naše mirno in lojalno mesto v obsednem stanju?

Kdo je pregrešil, da ljudski župan Perič, solunski dobrovoljec, ni mogel izvršiti velikega komunalnega programa Zveze delovnega ljudstva v korist delavcu, nameščencu, trgovcu, obrtniku? Ampak da se je moral umakniti nasilju, kakor da je kakšen protidržaven rovar?

Kdo je ustavil velikopotezno socialno delo svobodnega ljubljanskega občinskega zastopstva, kdo hitel, da zasede s pomočjo vlade magistrat, iz katerega je pregnal ljudske zastopnike?

To je bila, kakor vsakdo ve, SDS, tista klika, ki ji je povsod le namen prizadeti škodo slovenskemu narodu, ki je zato tudi udarila s kolom po glavi Ljubljano, da ne bi bila ponosna prestolnica zedinjene Slovenije, ampak brezpomembno »oblastno« gnezdo, v katerem naj brez kontrole ljudstva vlada demokratska žlahta!

Da bi se razdajala občinska upravna mesta sorodstvu, prijateljem in agitatorjem SDS, da bi SDS imela v rokah Mestno hranilnico in v njej gospodarila po svojih znanih metodah.

Da bi se okoriščevala s premoženjem ljubljanskega mesta esdeasarske banke, mesto da bi se dajal cenin kredit ljubljanskim trgovcem, obrtnikom, uradnikom in delavcem.

Da bi se mestna dela oddajala demokrat-skim korifejam.

Da bi se razdeljevale podpore esdeasarskim agitatorjem.

Da bi Ljubljana vzdrževala klika, ki nima drugod nobene opore,

Na vse to se bo vsak ljubljanski meščan spomnil te dni, ko je volivna borba, in se klika prizadeva za lažmi, varanjem in klevetami omamiti ljubljansko javnost, da bi pozabila na krivice in rane, katere je mestu prizadela SDS.

Da bi naklonila Ljubljana svoje zaupanje onim, ki so tlačili njene svoboščine, gazili njeno avtonomijo in proti volji ljudstva na magistratu gospodarili po volji in ukazu klike.

Ljubljanski meščani niso tako nezavedni, da ne bi opazili, da se za osebnimi napadi in gonjo, ki jo sedaj uprizarja proti možem naše stranke, kateri se trudijo spraviti v red od esdeasarskih gerentov zapuščen mestno gospodarstvo — skriva le nezmožnost SDS stvarno odgovoriti na težke obdolžitve proti gospodarjenju SDS na magistratu!

Gospodje ne odgovarjajo, gospodje tudi ne vedo povedati, kakšen delovni program imajo za bodočnost, če bi se jim posrečilo priti na magistrat!

Nič niso naredili, ničesar ne vedo povedati, kaj bodo naredili!

Ker SDS sploh ni za nobeno stvarno, socialno, obče koristno delo, ampak samo za izrabljanje oblasti v samopašne strankarske namene.

Dokler je bila Ljubljana in kadar je bila v rokah te žalostne »napredne« gospode, je hiral in propadala, je ostala dolga vas.

Moderna komunalna gradbena, prometna, aprovizacijska, socialna politika je prišla na ljubljanski magistrat šele z zastopniki ljudstva.

Ti so začeli stanovanjsko akcijo, razširjenost mesta in njega prometnih sredstev, skrb

za ljudsko zdravstvo, socialno skrbstvo, ureditev vprašanja mestnega delavstva, kulturno pospeševalno delo občine. To veliko in koristno delo je SDS po svojih komisarijih in gerentih za cela tri leta ustavila. Mesto je zopet začelo propadati.

Sedanji trenotek kliče ljubljansko meščanstvo na volišče, da se zopet vpostavi na

magistratu redno gospodarstvo v korist vsem stanovom, da se zadnji ostanki SDS iz občinske uprave in gospodarstva pomedejo in da se tudi za ljubljansko mesto začne nova doba. Da bo Ljubljana res svobodna, res napredna, da postane moderno mesto, ugledna prestolnica Slovenije z možnostjo največjega gospodarskega in kulturnega razmaha!

Zadnji teden pred sestankom skupščine.

Radikalni klub ostane enoten.

VPRAŠANJE SKUPŠČINSKEGA PREDSEDNIKA. — UKAZ O IMENOVANJU G. SMO-
DEJA SE PODPISE SE TA TEDEN. — RAZGOVOR MED V. VUKIČEVIČEM IN DR. GO-
SARJEM.

r Belgrad, 27. sept. (Izv.) Bivši podpredsednik radikalnega kluba Mihajlović je danes obiskal predsednika vlade Veljo Vukičevića. Njegov obisk je v zvezi z bližnjim sklicanjem radikalnega poslanskega kluba in z akcijo o pomiritvi vseh radikalnih prvakov. Na tem sestanku se je predvsem določilo, da skliče in otvori sejo radikalnega kluba Velja Vukičević. Kar se tiče pomiritve vseh prvakov, pa je že danes jasno, da bo radikalni klub stopil pred novo skupščino bolj enoten, kakor je bil doslej. Pašičevići kakor centrumaši so se povsem pomirili. Nobenega dvoma ni, da bodo v interesu enotnosti stranke žrtvovali vse osebne užaljenosti in osebne ambicije. Z ozirom na sestanke klubov se zelo veliko govori in razpravlja o osebi bodočega predsednika narodne skupščine. Na prvem sestanku 5. oktobra bo skupščina morala izvoliti začasnega predsednika in šele po verifikaciji voliti stalnega predsednika. Kar se tiče osebe, je v ospredju kandidatura dr. Ninka Periča, bivšega prosvetnega ministra. O tem smo že ob priliki sestave nove vlade poročali. To kandidato pajojuje najbolj poučeni krogi. Ta kandidatura ima največ šansi na uspeh, kljub temu, da se kot kandidati imenujejo tudi še Ninčič, Uzunović in Miša Trifunović. Demokrati se zdi, da bodo podpirali kandidato Ninka Periča, ki je

znan kot najbolj objektiven in miroljuben mož in uživa popoln ugled ne samo v svoji stranki, ampak tudi pri vseh parlamentarnih skupinah.

r Belgrad, 27. sept. (Izv.) Vprašanje državnih podtajnikov je še vedno na dnevnem redu. V današnji Pribičevićevi »Reči« čitamo sledečo izjavo poslanca Smodeja: »Danes je imel naš urednik priliko, da se o tem vprašanju razgovarja s poslancem Smodejem, ki je od klerikalcev določen za mesto državnega podtajnika v prosvetnem ministrstvu. Naš urednik je vprašal g. Smodeja, kako je z ukazom o njegovem imenovanju. G. Smodej je izjavil, da na to ne bo treba dolgo čakati, četudi on osebno stvari ne urgira. Ta ukaz bo še ta teden gotovo podpisan. G. Smodej je nato izjavil, da se je čakalo na to, da se demokrati sporazumejo o podtajnikih. Če se ne bodo, bo podpisan samo ukaz za Smodeja.

r Belgrad, 27. sept. (Izv.) Minister za socialno politiko dr. Andrej Gosar je bil danes popoldne sprejet od predsednika vlade Velje Vukičevića. Pri njem je ostal nad eno uro. Razgovarjala sta se o položaju in o aktualnih vprašanjih, ki so na dnevnem redu. Jutri odpotuje dr. Gosar v družbi z ministrom za narodno zdravje v Klenovnik na otvoritev novega zdravilišča za tuberkulozo.

Kaj nam je prinesla Ženeva.

POLITIS O UZAKONJENJU MEDNARODNEGA PRAVA. — PREDSEDNIK GUANI RE-
SUMIRA. — TREBA JE ČAKATI, UPATI IN DELATI! — BRIAND ODPOTOVAL V
PARIZ.

v Ženeva, 27. septembra. (Izv.) Na današnji seji Društva narodov je grški delegat Politis podal poročilo o delovanju prve komisije, ki se je pečala s pripravi za haaško konferenco, ki se namerava sklicati 1. 1929. za kodificiranje mednarodnega prava. Dnevni red konference bo obsegal tri vprašanja: državno pripadnost, teritorialne vode in odgovornost držav za škodo, ki na njihovem ozemlju zadene inozemce glede življenja ali imetja. Politis se je izjavil za to, da se predela za haaško konferenco 1. 1929. pospešijo, ker njen pomen zahteva temeljite priprave. Po govoru romunskega delegata Pelasa je bilo Politisovo poročilo sprejeto. — Nato je predsednik Guani v zaključnem govoru izjavil: »Pri tem zasedanju Društva narodov smo morda bolj kot kdaj poprej videli utripe življenja Društva narodov. Preko vseh razlik v doktrinah in preko vseh divergenc interesov se je vedno zopet pokazala ista volja do skupnega dela. Kar me je pred vsem osupnilo, je bila harmonija tako različno kompliciranega dela, ki se je izvršilo v nekaterih tednih. Želja, da bi se organiziral mir, se je s teh tribun čisto izrekla, redko pa se je v Svetu in v Društvu narodov uveljavljala s takim poudarkom, kakor sedaj. Posebno so pokazale tudi razprave v tretji komisiji, da je mnogo predsodkov počasi odpadlo. Želja, da se opravi res uspešno delo, je bila tokrat soglasna. Ne poskušamo več doseči svoj cilj v hitrem podvigu, mogli pa smo postaviti že mejne kamne in lahko vidimo vnaprej, da bomo v bližnji prihodnosti dosegli zmanjšanje oboroževanja obenem z boljšo razjasnitvijo varnostnih organizacij. Jasno je, da se narodi ne bodo več zadovoljili z bankrotom razorožitvene ideje. Tekom razprav se nam je svetovalo čakati, upati in delati. Gospoda, z zaupanjem lahko čakate. Tudi lahko brez nemira in brez strahu upate, ker ste delali. — S tem je predsednik Guani zaključil delovanje osmega zasedanja Društva narodov.

v Ženeva, 27. sept. (Izv.) Včerajšnji razgovor med Briandom in Stresemannom se je po francoskih informacijah začel z razpravo

o imenovanjih za novi gospodarski svet, ki se ima sestati januarja ali začetkom februarja 1928. Dalje sta tudi na kratko govorila o zadnji polemiki povodom govorov radi odkritja v Tannenbergu. Dotaknila sta se tudi odnosov Francije in Nemčije napram sovjetski Rusiji.

Briand se je danes popoldne odpeljal v Pariz. Povod so bila gotova važna poročila, ker je nameraval odpotovati šele jutri popoldne ali zvečer.

v Ženeva, 27. sept. (Izv.) Po poročilu predsednika Villegasa so bile potem na seji sveta, ki je trajala do 7. ure zvečer, sprejete resolucije Društva narodov o vprašanju razsodišča, varnosti in razorožitve. Resolucija, ki se peča s pripravo ukrepov za vzdrževanje svetovnega miru, je bila spriči resnega značaja, kot ga je poudarjal predsednik, v svrhu natančnejšega proučavanja odgodena do decembarskega zasedanja. Razorožitvena komisija torej že lahko začne s tehničnimi predeli za razorožitveno konferenco, tako da bo lahko sestavila začetkom prihodnjega leta program za omejitve in zmanjšanje oboroževanja. V pripravljalni razorožitveni komisiji pa ostaneta na predlog poročevalca tudi Belgija in Češkoslovaška, dasi sta iz Sveta izstopili. Prihodnja javna seja je določena za jutri dopoldne z dnevnim redom: Predlog Italije za ustanovitev mednarodnega inštituta za vzgojno kinematografijo, ukrepi v korist ruskih in armen-skih beguncev, imenovanje petčlanskega pripravljalnega komiteja za kodificiranje mednarodnega prava in končno aferra križarke »Salamis«.

MUSSOLINIJE SE JE RODIL SIN.

v Rim, 27. septembra. (Izv.) Duceju se je rodil sin, ki so ga krstili na ime Romano. Mali Romano se počuti z materjo izvrstno. Mussolini je odšel v Carpegne, da vidi svojega najmlajšega sina. Mesto Rim je poslalo očetu brzojavno čestitko. Zveza rimskih upodabljalčih umetnikov je poslala zibelko z grbom mesta Rima in liktorskim zveznjem.

V nedeljo dne 2. oktobra občinske volitve v Ljubljani

od 8 zjutraj do 5 pop.

**SLS ima
1. skrinjico!**

Nosilec naše liste je
dr. Andrej Gosar
minister za socialno politiko.

Poslanec Nešič pri Ljapčevu.

BELGRAD IN SOFIJA SOGLASNA V TEM,
DA JE TREBA BANDITSKE VPADNE ZA
VEDNO ONEMOGOČITI. MARINKOVIČ SE
VLADI ZAHVALJUJE ZA LEPO RAVNA-
NJE Z NASIM PILOTOM.

v Sofija, 27. septembra. (Izv.) Jugoslovanski poslanik Nešič je danes obiskal ministrskega predsednika Ljapčeva kot zastopnika zunanjeja ministra. V daljšem razgovoru sta v prijateljskem tonu razpravljala o konfliktu, ki je nastal radi napada na brzovlak na progi Gjevgjelija—Skopje in radi najnovejšega napada bolgarskih emigrantov na obmejno vas. Oba sta soglasno ugotovila, da želijo v Belgradu kakor v Sofiji, da bi se taki dogodki v bodoče onemogočili ter se s tem smatra stvar za likvidirano. Radi aretacije nekega bolgarskega študenta, ki se je izvršila pred kratkim, je Nešič izjavil, da ni bil aretiran, ker da se je našel pri njem bolgarski propagandni material, temveč ker je bil obdolžen nelegalnega komunističnega delovanja. O tem bo v kratkem odločalo sodišče. Poslanik je predložil ministrskemu predsedniku tudi pismo jugoslovanskega zunanjeja ministra dr. Marinkoviča, s katerim se bolgarski vladi toplo zahvaljuje, ker je izpustila jugoslovanskega vojaškega pilota, ki je pred kratkim bil prisiljen pristati na bolgarskem ozemlju.

Rekonstrukcija angleške vlade?

v London, 27. sept. (Izv.) »Manchester Guardian« napoveduje bistvene izpremembe v kabinetu. Lorda Balfourja, ki je utrujen, naj bi nadomestoval lord Persching. Na mesto Perschinga, ki se je v nevarni meri zametil učiteljsstvu s svojimi reakcionarnimi govori, pa bo menda stopil bivši finančni diktator poljski Milton Jung, ki je od liberalcev prestopil k konservativcem in ki je že sedaj deloval v Ženevi za vlado. Kancelar vojvodine Leicester bo mesto lorda Cecila dose-danji zastopnik Indije v Društvu narodov lord Lytton. Izguba lorda Balfourja, ki je nasprotnik ruske politike in uspešen voditelj angleške delegacije na razorožitvenih konferencah v Washingtonu, bi pomenila nadaljnjo težko izgubo vladnega prestiža neposredno pred novimi volitvami.

MOSKVA KONČNO ODPOKLIČE RAKOV-SKEGA.

v Pariz, 27. septembra. (Izv.) Jutranji listi objavljajo sledečo brzojavko Havas iz Moskve: Po najboljših informacijah je svet ljudskih komisarijev proti svojemu prejšnjemu sklepu odločil, da Rakovskega odpokliče iz Pariza. Ta odločitev je bila sklenjena na predlog poslanika samega, ki je v nekem pismu na Čičerina izjavil, da francoske novinarske kampanje ne more več prenašati. Ba-je je predlagal, da sme zamenjati mesto z ruskim poslanikom v Berlinu Krestinskim, ta pa se je temu odločno protivil. — »L'Oeu-vrec« pripominja k temu, da se na podlagi povpraševanja na avtoritativnem mestu ta informacija more označiti kot napačna.

Kdo ne bo volil esdeesarjev?

1. Hišni posestnik.

Ljubljanski hišni posestnik ni pozabil, kako so mu klikarji vedno in vedno z raznimi dokladami oteževali existenco in kako so mu bili »naklonjeni« pri zidanju in popraviljanju hiš in kako so »nepristransko« skrbeli za nove ulice, za napeljavo vodovoda in za kanalizacijo in razsvetljavo. Ljubljanski hišni posestnik dobro ve, da je znala klika pridobiti sebi za zadnje državnozborske volitve 7 milijonov Din, ni pa hotela, ko je imela dolga leta vladno moč, znižati hišnega davka, niti ni izposlovala oprostitev davka za nove hiše, kajti slednje so izvršili — klerikalci. Ljubljanski hišni posestnik najbolje ve, da je esdeesarska nesrečna komanda na magistratu in v Belgradu v prvi vrsti kriva, da nimamo v Ljubljani še dovolj stanovanj, vsled česar še danes ne razpolagajo hišni posestniki svobodno s svojim imetjem. Zato se jih oglašja sto in sto: **Esdeesar nam županil ne bo.**

2. Obrtnik.

Trgovci ni pozabil, kako so esdeesarski ministri svojčas grozili trgovcem in jih preganjali radi navijanja cen, ne le »veriznike«, ampak tudi poštene, solidne slovenske trgovce. Poznali so jih samo pred volitvami, zlasti v Trgovsko in obrtno zbornico, katero je hotela klika izpremeniti iz stanovske, vsestransko simpatije imajoče organizacije, v posvetovalni organ esdeesarskih bankokratov. — Tudi ljubljanskega rokodelca, gostilničarja itd. so visoko cenili esdeesarji le tedaj, kadar jim je šlo za volivne kroglice. Na volivnih sestankih je imela in ima klika polna usta lepih besed in tudi pijače ji ni škoda. Pri oddaji raznih del pa je bila ogromna večina obrtnišva vedno pozabljena. In kaj so storili esdeesarji, ko so bili v vladi, za izvoz raznih

odvečnih naših izdelkov v južne kraje države? Nič, prav nič. Tujce so podpirali. Zato pa izjavlja tudi ljubljanski obrtnikov sto in sto: **Esdeesar nam županil ne bo!**

3. Delavec.

Uboga para, pozabljena in zapuščena? Po glavni krivdi esdeesarskega »gospodarstva«, toliko časa brez dela, obdarovana z dr. Zerjavovim podpisom davka na ročno delo, pahnjena v brezpravje z esdeesarsko obznanom in križana od esdeesarskih tolp, v strahu izgube koščka kruha, siljena k glasovanju za svojega največjega zatiralca... Ne, ljubljanski delavec vsega tega ni pozabil in že se dviga rok tisoč in tisoč in sto: **Esdeesar nam županil ne bo!**

4. Državni uslužbenec.

Strah in trepet, jok in stok nesrečnih družin, to je bila »ljubezen« esdeesarske klike do državnega uslužbenca tedaj, ko je imela moč v rokah. — In vpokojenci? Ali so se brigali esdeesarji za to ubogo paro? Danes hodi ta družba tudi med tiste, ki jih je tepla s škorpioni in jim ponuja svojo — »falirano robo«. Ne, državni uslužbenec veda, kaj jih čaka, ako dajo kliki zopet bič v roke in zato jih izjavlja sto in sto: **Esdeesar nam županil ne bo!**

5. Kdo bo volil kliko?

Kliki morejo voliti samo oni, ki ne vedo, da so volitve tajne, in pa tisti, ki odobravajo stomilijonske izgube ljudskega denarja.

Ker so Ljubljanci o vsem tem dobro poučeni, bo v nedeljo, 2. oktobra, prva skrinjica Slov. ljudske stranke, stranke dela in poštenja — polna, pa če se esdeesarji, ki itak nikomur ne bodo več mogli škodovati, od same jeze stokrat razlete.

Žlahta na magistratu: pogodba, ki so jo sklenili gerentje dr. Puc, Likozar in Turk s sinom g. Turka, carinskim posrednikom R. Turkom.

Št. 21.428/25.

Najemna pogodba,

sklenjena med mestno občino ljubljansko, zastopano po tačasem gerentskem svetu kot njenim postavnim zastopstvom in najemodajalcem ter g. Rajkom Turkom, carinskim posrednikom v Ljubljani, Vidovdanska cesta 3, kot najemnikom kakor sledi:

1.

Gerentski svet mestne občine ljubljanske oddaja g. Rajku Turku, carinskemu posredniku v Ljubljani, po postajni računski pisarni glavnega kolodvora, v hiši linijskega urada — glavni kolodvor — v Ljubljani izpraznjene prostore, obstoječe iz 2 sob v nadstropju stavbe ter istotako iz 2 sobic obstoječe podstrešne prostore v istem poslopiju do 15. avgusta 1935 v najem za pisarniške namene. V druge namene prostorov ni dovoljeno uporabljati in se v nasprotnem slučaju pogodba lahko takoj brez odpovedi razruši.

2.

Letna najemščina za v nadstropju hiše nahajajoče se prostore znaša Din 3000—, za

podstrešne prostore pa letno Din 1400—. To najemnino se lahko zviša ali zniža, če bi se razmere, v katerih se je ta pogodba sklenila, znatno izpremenile. V tem slučaju se najemnina znova določi in se imata obe pogodbeni stranki glede njene višine dogovoriti. Tak slučaj n. pr. nastopi, če se današnja vrednost dinarja izpremeni za 15%. Če bi se sporazuma ne moglo doseči, se pogodba lahko razruši in ti prostori lahko odpovedo, četudi bi se med tem časom zopetna stanovanjska zaščita poslovnih prostorov uveljavila.

Sledi nato še 9 členov pogodbe, ki določajo podrobnosti, nato pa podpis:

V Ljubljani, dne 10. septembra 1925.

Rajko Turk l. r.

Gerentski svet mestne občine ljubljanske

Dr. Dinko Puc l. r.

A. Likozar l. r., gerent, Josip Turk l. r., gerent.

Torej: na najprometnejšem kraju je občina oddala v najem gerentovemu sinu za 10 let celo poslopije za poslovne namene proti letni najemnini 4400 Din. To dejstvo je zelo zgovorno!

Klika na magistratu.

59 ljudi je namestila v poldrugem letu na magistratu SDS brez stvarne potrebe.

1.200.000 Din stanejo te partizanske namestitve vsako leto mestno občino.

Sina enega izmed gerentov so nastavili za uradnika, dasi za to ni bil kvalificiran.

Sina odličnega člana NSS so nastavili brez vsake kvalifikacije. Ta gospod jo je sedaj vsled svoje izkazane drugostranske »kvalifikacije« v m. f. magistratu službi popihal iz mej naše države.

Kako so SDSarski gerenti sklepali o Barju.

V seji gerentskega sveta 22. septembra 1925 se je napravil tale sklep: Sklene se v načelu vpeljati električno luč tudi na Barje, če stroški ne bodo presegli finančne moči občine. Ravnateljstvo mestne elektrarne naj napravi proračun za celotno in posebej za vod do mosta. — Dr. Puc l. r., A. Likozar l. r.

Tako: gerentje so v načelu tudi za Barje, če ni zadržkov. Ta »če« je pa vedno obstojal, zato so imeli prijetno čast, da so čakali, kdaj bo ta »če« izginil. Da ta »če« nikoli ne bo izginil, dokler ima na magistratu kaj besede SDS, je povedal neki njen agitator M., ko je nedavno v jezi zabrusil: **Kako pride mesto do tega, da bi izdalo toliko za Barje, od katerega nič nima.** »Če« je obstojal, dokler je vladala SDS. Barjani sami bodo v nedeljo pa tako volili, da bosta izginila »če« in SDS z magistrata!

Hujskanje SDS v škodo delavstvu v ljubljanskem arzenalu.

Časopisje SDS nesramno izrablja tragično usodo delavstva v artilerijski delavnici v Ljubljani.

Mi smo za krizo zvedeli zadnji petek. Še isti dan je minister dr. Andrej Gosar šel k vojnemu ministru generalu Hadžiču, ki je obljubil, da bo takoj napravil potrebne ukrepe

in otvoril nove kredite, da do redukcije v delavnicah sploh ne bo prišlo.

To svojo obljubo je minister Hadžič ponovil napram ministru dr. Gosarju v soboto v seji ministrskega sveta in je zagotovil, da naj bo dr. Gosar le miren, ker bo prav gotovo pred 1. oktobrom stvar urejena.

Časopisje je v svojem hujskanju proti SLS zagrešilo tudi to neresnico, da so delavci v arzenalu delali zadnjih 9 mesecev le po štiri ure na dan. Dejstvo je, da je bilo štiriurno delo od 19. avg. 1925 do 2. jan. 1926, poslej pa nič več. Torej ves čas, ko je imela SLS vpliv v vladi, so bili delavci popolnoma zaposleni. Dela je v artilerijski delavnici za 5 let naprej. Neprestane krize tega zavoda niso utemeljene v dejanskem položaju, ampak v čisto postranskih rečeh. SLS se bo trudila, da se bodo odslej krediti redno nakazovali.

BOLGARSKI MINISTER OKRADEN.

v Sofiji, 27. septembra. (Izv.) Na zelo živahni cesti med Custendilom in Radomirjem so včeraj roparji ustavili avto, v katerem sta se peljala bivši bolgarski minister Malinov in trgovec s tobakom Čaprašikov ter še dva druga potnika. Roparji so zahtevali odškodnino 100.000 levov in ko so potniki javili, da take vsote nimajo s seboj, so jim roparji odvzeli listnice in jih izpraznili. Nato so pustili avto dalje.

Socialne dolžnosti mestne občine ljubljanske.

II.

Zadnjič sem poudaril izrazito protisocialno miselnost SDS, ki se ne očituje nikjer tako jasno kot na ljubljanskem magistratu, ki ga je v vsej preteklosti skoro nepretrgoma vodila ta sramotna tvorba žalostnega ljubljanskega »naprednjaštva«. Ali naj sedaj naštejemo, kaj vse bi morala Ljubljana že davno imeti na socialno političnem polju, če se sploh hoče nazivati kulturno mesto?

Poglejmo najprej mladinsko skrbstvo. Koliko bede in trpljenja preživi mladina že od prvih mesecev svojega življenja tudi po takihle mestih kot je Ljubljana, ve vsak, ki je kdaj hodil po predmestnih stanovanjskih hišah in barakah. Tudi v Ljubljani je na stotine in stotine popolnih ali vsaj delnih sirot, nezakonskih otrok, otrok pijancev, brezposelnih itd., ki še niso poznali lastne posteljice, temveč jih spi po več skupaj na kakih cunjah na tleh, za katere je čaša mleka komaj poznan ideal, ki še niso imeli na svoje telesce umerjene obleke ali obutve in ki svoje starše, če jih imajo, komaj poznajo. Kaj vse so že storila druga; manjša mesta nego je Ljubljana, za svojo mladino! Zidala so sirotišnice, zavetišča, organizirala počitniške kolonije, posvetovalnice, kuhinje itd. itd., toda ljubljansko magistratno »naprednjaštvo« je še v prvih povojnih letih odpravljalo potrebno mladino s — 6 kronami mesečno, a še pri tem se ni brigalo, če je oni, ki je dvignil to »napredno« podporo, nesel krone v prvo bližnjo gostilno. To je bilo vse, pa prav vse, kar je storila »napredna« Ljubljana za mladinsko skrbstvo.

Šele ko je prišla na magistrat Zveza delovnega ljudstva, je izdatno dvignila podpore, začela izdatneje podpirati dobrodelne organizacije, ki so nabavljale mladini obleko in obutve ter skrbeti za dnevna zavetišča, da niso že tedaj popolnoma propadla. Občinski svet je sklenil organizirati tudi poklicno varuštvo in poklicno rejništvo, toda izvršujoči organi so z izvedbo teh sklepov zopet tako odlašali, da je prišla na magistrat »napredna« gerentska trojica, s čemer je padlo v vodo vse in danes stojimo zopet tam, kjer smo bili pred desetletji in kar nam je v sramoto pred vsem kulturnim svetom.

Prva stvar, ki je na polju mladinskega skrbstva neodložljiva, je ustanovitev in ureditev dnevnih zavetišč prav po vseh mestnih delih Ljubljane, kjer bi dobile sirote ter otroci brezposelnih in takih staršev, ki so ves dan zaposleni izven doma, nadzorstvo, vzgojo in oskrbo (potrebni brezplačno, ostali za primerno odškodnino). Danes je pa položaj ta, da se stotine tih in takih otrok klati, strada in kvari po cestah, kjer se vzgajajo za — postopače, tatove in vlačuge.

Druga neodložljiva stvar je organiziranje mesnega poklicnega varuštva in rejništva. Stotine sirot in nezakonskih otrok ima varuha zgolj na papirju, dejansko so pa brez zastopstva in zaščite, kar ima zanje pogosto usodopolne moralne in materialne posledice. Podobno je z rejništvom, kjer so otročički pogosto največji mučeniki, a nimajo nikogar na svetu, ki bi se zavzel zanje. V tem pogledu ni ganilo magistratno »naprednjaštvo« doslej niti s prstom, čeprav ima vedno polna usta »zapadne Evrope«.

Tretja nujna plat mestnega mladinskega skrbstva je skrb za zdravje mladine. Velik del ljubljanske mladine stanuje v hišah, kjer otroci nimajo dostopa na dvorišče. A če hoče peljati mali otroke iz zatohlih kuhinj na Grad ali pod Tivoli, bo stal za vsakim grmom paznik z gorjačo in čakal, kdaj bo stopil otrok s poti na travo. Mestna občina ima celo vrsto lepih lastnih parcel, toda lenemu in apatičnemu magistratnemu »naprednjaštvu« še doslej ni prišlo na misel urediti prepotrebna igrišča po raznih mestnih delih, kjer bi se otroci širokih plasti mestnega prebivalstva lahko neovirano zletali, nagrajili in nakričali. To je bilo stokrat potrebno, če nego asfaltiranje — Knafjeve ulice. Pri taki popolni brezbrizi za potrebe ljudstva na kake počitniške kolonije in podobno, kar imajo uvedeno že po vseh srednjih mestih, niti misliti ni bilo mogoče, edino, ki so jo svoječasno kupili, so kmalu nato prodali, kar sem poudaril že zadnjič. Seveda, za drage vožnje »napredne« magistratne gospode križem Evrope je bilo denarja dovolj, a mladina revnega prebivalstva lahko umira od tuberkuloze, o čemer bi se lahko magistratno »naprednjaštvo« prav dobro poučilo vsaj pri šolskih zdravnikih, če že samo ni imelo pojma o vsem tem.

O nedaljšnjih, tudi perečih nalogah občinske socialne politike na polju mladinskega skrbstva za enkrat nima smisla razpravljati, ker bi bilo že za organizacijo teh najnujnejših nalog treba par let intenzivnega dela, saj bo treba graditi povsod šele temelje. Če pa hočemo, da bomo v doglednem času dobili vsaj nekaj, je pa treba za bodočo za vsako ceno onemogočiti vpliv SDS na naše mestno gospodarstvo. Njeni dosednji gredi so nam dovolj glasno svarilo.

F. E.

Naročajte 'Slovenca'!

Dr. Gosar o stanovanjskem zakonu

r Belgrad, 27. sept. (Izv.) Radi razburjenja, ki je nastalo med najemniki vsled skorajšnjega poteka roka dosedanjega zakona o stanovanjih, je izjavil minister za socialno politiko dr. Andrej Gosar dopisniku belgrajske »Politike« sledeče:

»Imam gotov načrt. V najkrajšem času ga bom predložil ministrskemu svetu. Ako bo ministrski svet soglasi z ukrepi, katere mislim podvzeti, bom predložil svoj načrt javnosti. Za sedaj je najbolje, da se o tem ne govori.

V svojem ekspezuju sem že rekel, da je dotični termin za likvidacijo dosedanjega zakona neprimeren. Na nek način bi se moralo onemogočiti izkoriščanje položaja, v katerem se nahajajo najemniki radi pretiranih najemnin. Mora se vse storiti, da na zimo ne ostane nihče na ulici. Mislim, da bo do prvih dni oktobra predložen moj predlog ministrskemu svetu.

L. 1920. sem delal na zaščiti najemnikov. Če bi me takrat hišni posestniki podprli tako, kakor sem želel, bi bilo vprašanje likvidacije tega zakona že davno rešeno. Toda ne smete računati samo z eno stranjo. Mislim, da bo moj predlog povsem pravilen.

V načelu sem nasproten temu, da oblasti urejujejo zasebne odnose. Toda temu se je sedaj nemogoče popolnoma izogniti. Radi tega se tudi po mojem predlogu ponekod določa intervencija oblasti. Saj že samo predlaganje zakona predstavlja nekakšno vmešavanje oblasti. Vendar mislim, da se oblasti ne bo treba vmešavati v le stvari.

Glavna težava je v tem, da posedujejo danes najemniki posamezna stanovanja, kateri bi takih stanovanj gotovo nikoli ne bi imeli, če bi jim ne bila dodeljena. Zato se dogaja, da mnogi niso v stanu, da plačajo pripadajočo najemnino za stanovanje. Ko se bo vsakomur omogočilo dobiti sebi primerno stanovanje, bo lahko plačal tudi primerno najemnino.

Izključeno pa je, da bi se podaljšal dosedanj zakon do tridesetega leta. To je nemogoče, ker so stvari že toliko dozorele. Če bi se zakon podaljšal do tridesetega leta, bi to pomenilo priznati našo nesposobnost. Te zakon bi se lahko podaljšal tudi do tridesetega leta, pa bi tudi tedaj, ko bi prenehala njegova veljavnost, bile ravno tako velike težave z likvidacijo, kakor danes.

Na vprašanje dopisnika »Politike«, če se bodo podvzeli kakšni ukrepi, da se izogne komplikacijam, katere nastajajo radi številnih odpovedi stanovanj od strani hišnih posestnikov, je dejal g. minister Gosar, da bo šele tedaj, ko bo ministrski svet sprejel njegov predlog, obravnaval odloke, tako da bo vsakdo že tedaj vedel, kakšno stališče naj zavzame.

G. Gosar je končno naglasil, da je njegov načrt kratek in da se ni treba bati, da bi to bil zopet kak dolg zakon.

Nekateri listi so objavili, da namerava g. Gosar staviti ministrskemu svetu predlog, da se stanovanja ne odpovedujejo po policijskih oblasteh za prvi november, ker hoče predložiti ministrskemu svetu, da se dosednji zakon podaljša do l. 1930. G. Gosar je odločno izjavil, da so to samo kombinacije in je zopet naglasil, da sploh ne more biti govora o podaljšanju dosedanjega zakona do leta 1930.

VODA, BOMBE, SPALNA BOLEZEN.

POROTNIKI STRAJKAJO.

v Milan, 27. sept. (Izv.) Položaj v dolini Eisack je obupen. Voda je na več krajih izpodjedla veliko Brennersko cesto. Cesta, ki vodi v Jauchenpass, je več kilometrov pod vodo. Škoda znaša več milijonov. Mestece Klausen je večinoma pod vodo. Reka Eisack je narasla za 4 in pol metra nad normalo ter odnaša s seboj razvaline lesenih mostov. Cesta pri Franzensfeste in železnica sta na daleč poplavljeni. Slika opustošenja je nepopisna.

v Pariz, 27. septembra. (Izv.) Poročila o atentatih na železn. progo Marseille—Nizza o priliki obiska ameriških legionarjev v Nizzu je danes pariško časopisje večinoma označilo kot neresnična. Res je samo, da je v bližini kolodvora Golf Juan eksplodirala bomba. — Druga bomba, o kateri se je pisalo, pa je bil le v časopisni papir zavit poginul pes. Skale, ki so jih našli na železniški progi pri Monaku, so prihajale od plazov.

Poroča pa se zato o novem atentatu blizu Lyona. Neki čuvaj, ki je pregledoval progo, je našel na tračnicah dinamitno patrono, ki pa je bila tako premočena in tako nerodno položena, da ne bi napravila nič škode. Francoska policija je izvedla 200 hišnih preiskav in aretirala 20 oseb. Govori se o novih izgonih tujcev.

v London, 27. sept. (Izv.) V Manchestru se je zopet pojavila spalna bolezen, tako da bodo morali opremiti na novo izolirno bolnišnico.

v Pariz, 27. sept. (Izv.) Porotniki v Parizu so danes zopet začeli stavkati iz razloga, ker jim dnevnic po 12 frankov nikakor ne zadoštuje za preživljanje. Predsednik sodišča si je prizadeval pojasniti, da s tem zagrešijo kaznjivo dejanje in še le po dolgem razpravljanju ter proti zagotovitvi, da bo sodišče vse storilo za zvišanje dnevnic, so porotniki zopet prevzeli svoje posle.

OSTALI TELEGRAMI NA ŠESTI STRANI.

Kaj se godi doma

Mariborski oblasni odbor za povzdigo živinoreje.

Mariborski oblasni odbor je določil postavke za kmetijstvo za nabavo plemenskih bikov 62 tisoč Din. Ti biki se bodo razdelili najbolj revnim občinam, ki same ne zmorejo nabave. Pač pa se bodo morale te občine zavezati, da bodo skrbele za čisto ohranitev pasme, ki je najbolj prikladna za dotični kraj.

Nadalje je odločenih od odbora 10 tisoč Din za živinorejsko razstavo v Komjaci.

Oblasnemu konjerejskemu društvu je nakazanih 5 tisoč Din podpore.

Kot podlago teh nakazil moramo poudariti vloge in prošnje naših oblasnih poslancev, ki pazno zasledujejo, kje je treba pomoči ter poročajo o tem oblasnemu odboru.

Iz seje mariborskega okrajnega zastopa,

V ponedeljek dopoldne se je vršila seja mariborskega okrajnega zastopa. Seja je bila obiskana polnoštevilno. Predsedoval je g. gerent dr. A. Veble, zapisnikar je bil g. narodni poslanec Franjo Zebot, o cestnih zadevah je poročal g. Jože Stabej. Pri tej priliki se je sklenilo, da se bodo vsa započeta dela nadaljevala in to predvsem nova cesta proti št. Petru za 3 km, cestna zveza št. IIj—Velka bo letos končana.

Na stroške okrajnega zastopa odpotuje 28. t. m. v Avstrijo 30 posestnikov, ki so že določeni. Namen tega poučnega izleta je: ogledati in proučiti avstrijske živinorejske in sploh gospodarske prilike. Okrajni zastop bo razdelil 10 bikov plemenjakov med revnejše posestnike brezplačno in se bodo dale živali onim, ki so se priglasili, da sprejmejo bika in bodo tudi izpolnili pogoje.

Okrajnemu zastopu se je posrečilo, da bo pritegnil k poravnavi izdatkov za popravilo okrajnih cest lastnike tovornih avtomobilov in avtomobilov na plujski in šentlenarški cesti. Lastniki omenjenih avtomobilov bodo plačevali odškodnino po gotovem ključu. Na tej zadnji seji so se dale že smernice za bodoči proračun, kako visok naj bo in kako se naj sestavi.

Vihar in požar.

Po župniji Remšnik na meji razsaja že dva dni silovit vihar. Od časa do časa je tako silen, da se majajo poslopja, drevje se podira ter lomí. In ta vihar je odnesel zadnjo nedeljo iskro iz dimnika hiše pri Opiču (posestvo Schoberjevo iz Marenberga) ob četrti uri pop. in jih zanesel v slamo pri hlevu. Hipoma je bilo celo gospodarsko poslopje v plamenih. Ljudje so hiteli na pomoč, a so v hribih sosedje daleč eden od drugega in radi tega je postal hlev prav kmalu žrtev požara. Celo pes, ki je bil priklenjen pri poslopju, je sgorel. Majer Tomaž Hartman, ki ima v najemu to posestvo, priden, delaven ter zvest, trpi največjo škodo. — Vihar je omlatil tudi vso ajdo. Polna je bila, zrela in sedaj je vsa na tleh. Sadja ni bilo, le tu in tam kaka hrčka in jabolko in sedaj je otrsela vihar še te malenkosti.

Dve žrtvi neprevidnosti.

V ponedeljek popoldne se je pripetila v Scherbaumovem mlinu v kovačnici strašna nesre-

ča, povzročena vsled neprevidnosti. Kovač Anton Lorbek, iz Kopališke ulice in kovaški pomočnik 20 letni Josip Eilet iz Cankarjeve ulice, oba uslužbena v Scherbaumovem podjetju, sta popravljala staro cev od parne peči v pekariji, ki je dalje časa ležala na prostem na dvorišču. Cev je imela na obeh straneh odprtine, ki so se pa zadale. Še prej pa je morala skozi eno odprtino priti v cev voda. Oba kovača sta vrgla cev na ogenj. Ko se je razgrela, se je voda izpremenila v paro in vsled silne vročine se je pritisk pare tako povečal, da ga cev ni več vzdržala, temveč je s silnim pokom razletela. Železni drobci so zadehli oba kovača, ki sta se sklanjala nad ogenj, v glavo. Josip Eilet je dobil težke, toda ne smrtonosne rane, Lorbeku pa je bila prebita lobanja ter je obležal nezavesten. Na pok je prihitelo skupaj v mlino zaposleno osebje, ki je takoj pozvalo rešilno postajo. Oba ranjenca sta bila nemudoma prepeljana v bolnico, kjer pa je Lorbek kmalu izdihnil.

Nov atentat v Macedoniji.

V nedeljo ob 7.40 zvečer so nepoznane osebe vrgle dve bombi 15 do 20 metrov daleč od oficirske menze v Kočanah v južni Srbiji, ki je bila v tem času polna častnikov. Oficirska menza se nahaja v neposredni bližini hotela »Sumadija«.

Ko je neki častnik hotel iti iz menze domov, je slišal neko padanje in pomislil, da meče nekdo kamenje v smeri menze. Vrnil se je nazaj v menzo in sporočil to svojim tovarišem. Takoj je odšlo ven nekaj častnikov z električno svetilko. Ko so prišli nekaj metrov od menze v stran, so zagledali dve bombi, katerih vžigalniki so bili šele pred kratkim zažgani. Bombe niso eksplodirale samo radi pazljivosti teh častnikov, ki so jih hitro odstranili.

Takoj so pozvali policijo, ki je odšla na mesto dogodka. Strokovnjaki so potrdili, da so bombe bolgarskega sistema. Uvedena je bila preiskava in nekatere osebe so bile kot sumljive takoj aretirane. V ponedeljek je prišel v Kočane tudi veliki župan iz Štipa, ki je dal instrukcije za nadaljnjo preiskavo.

KUPUJTE SREČKE

II. STADIONSKE LOTERIJE

Glavni dobiček vila »Stadion«, Din 160.000.—

Ljubljansko gledališče

Razpis ljubljanskega gledališkega abonmaja. Vsled številnih priglasov za letošnji gledališki abonma, veljaven za ljubljansko opero in dramo, je sklenila gledališka uprava, da uvede poleg premierskega abonmaja in poleg rednih abonmajev A, B in C še nov abonma D. Priglasji za ta abonma se sprejemajo dnevno od 9. do 1. in od 3. do 5. ure popoldne v knjigovodstvu v dramskem gledališču. Ker premierski abonma še ni polno zaseden, opozarja gledališka uprava na ta abonma posebno one gledališke interese, ki želijo, da se njihov abonma odigra bolj v zimskih mesecih, kajti z ozirom na to, ker se bodo vrstile vsaj v prvi polovici sezone premiere v hitrejšem tempu, bo ta abonma brez dvoma preje odigran, kakor pa ostali redni abonmaji, ki se raztegnejo do konca sezone.

Nega zob na znanstveni podlagi.

Čim živahnejši je tok sline, tembolj potrebno je snaženje ust. Ni dovolj samo ščetka za zobe in voda. P-beco zobna pasta preprečuje tvorbo slin tako da se odstranjujejo tudi zadnji ostanki jedi med zobmi.

Pebeco pasta za zobe.

Nadaljni korak k modernizaciji našega mesta. -- Mestna uprava za električne ure v Ljubljani.

K potrebam novodobno urejenega obratovanja v mestih spada — ne v zadnji vrsti — tudi naprava, ki omogoča prebivalstvu mesta točno označbo pogostoma tako pičlo odmerjenega časa. Kakor vsa večja mesta Francije, Anglije, Belgije,

medsebojnemu nadzorovanju in omogočati redno funkcioniranje centrale tudi v slučaju, če jedna izmed obeh ur prestane. Med temi urami se nahaja mramorna plošča z instrumenti za nadziranje delovanja v mestu razporejenih stranskih ur. Ti

pa tudi že Rusije, Romunije in Nemčije, dobi sedaj tudi Ljubljana svojo električno urno napravo.

Ta vrsta naprav našemu mestu ni povsem neznan, ker so po istem principu izdelane ure našega glavnega kolodvora, ki so splošno priznane glede enakomernosti in preciznosti označbe časa. Točnost pa omogoča električnim uram urna centrala, ki ima po eno ali več prog, na katere so priključene vse druge, takozvane stranske ure v poljubnem številu. S pomočjo te napeljave oddaja torej urna centrala od minute na minuto po en sunek toka drugim uram, ki se pomikajo na ta način minutno ter enakomerno naprej. V stranskih urah so vdelana elektromagnetna kolesja za posredovanje nadaljnje predaje električnih sunkov, ki prihajajo iz centrale, na kazala posameznih, na centralno napravo priključenih ur. Če si ogledamo osrčje take mestnourne naprave, vidimo, da se po njegovih utripih prevaja tok na nadaljnje ure. V centrali sami pa najdemo nameščeni 2 veliki nihalni uri, ki se kot precizijski uri držita najtočnejšega časa in ki stavljata električni sklopni mehanizem od minute do minute v pogon. Obe nihalni uri pa služita obenem tudi

instrumenti javljajo vsako, tudi najmanjšo motnjo, tudi če bi se vod prekinil vsled elementarnih vplivov tako akustičnih, kakor tudi optičnih potom.

Javne, takozvane stranske ure, bodo v dohodnem času opleševale ter obsevale naše trge, nadalje pa dobijo tudi ceste pestrejšo sliko po svetlobnih stolpih, kakršne najdemo zelo pogosto drugih mestih.

Na podlagi teh načel delujejo urne naprave v Bruslju, Šarlotenburgu, Milanu, Moskvi itd. že nad 15 let v obsegu priključka dvadstisoč stranskih ur, katerih pogon pa oskrbuje le ena urna centrala. In dasiravno bo — odgovarjajoč velikosti mesta — postavljeno pri nas za enkrat le nekaj javnih ur, pomeni to vendar začetek napredka v označbi enotnega in točnega časa v naši beli Ljubljani!

Orel

Odsekom Krekovega orlovskega okrožja! — Redni letni občni zbor Krekovega orlovskega okrožja v škofji Loki se vrši v nedeljo dne 3. okt. ob pol 10. uri dopoldne v Društvenem domu v Šk. Loki.

Kako sem postal pesnik.

Paul Keller. — J. Pucelj.

(Konec.)

In spet sem bil sam. Tako ni moglo iti dalje, to je bilo jasno! Nekaj se je moralo zgoditi! Nekaj nezaslišanega. Sklenil sem, da bom samega sebe pobabil. Hotel sem si s silnim udarcem zidarskega kladiva razmečkati palec leve roke, se s tem storiti dela nezmožnega invalida, pahniti svoje starše v skrb in očitke vesti in jih poleg tega prisiliti, da bodo morali poklicati iz okroglega mesta dragega doktorja.

Sklenil — a ne storil! Zakaj, ko sem držal levi palec na kos opeke in sem z desnico s kladivom oboroženo, zamahnil za uničujoči udarec, se je zgodilo — da sem v zadnjem trenutku palec odmaknil in samo opeko razdrobil.

Opazoval sem v črepinjah ležečo opeko, ki je bila darovana v nadomestilo mojega palca kakor nekoč oven za Abrahamovega sina Izaka. Čutil sem se sam nad seboj in sem obilnili svoj levi palec, ki je bil zašel v tako strahovito nevarnost. Čutil sem popolnoma, kako me je bolelo. Potem sem spet pogledal na zdrobljeni kos opeke. Bil je krepak dečko Očisti ga, spravi ga v dostojno stanje vporabljiva opeke, to bi bilo kisló delo. Zdaj je ležal v razvalinah, in jaz sem lahko njegove črepinje po inštrukciji proč vrgel.

Da mi je pri tem vžla velika luč, je jasno. Če sem zdaj zasačil kako opeko, o kateri sem sumil, da bi vtegnilo njeno čiščenje biti združeno s sitnostmi in zoprnostmi, sem jo z drznim zamahom razgalil v razvaline in sem črepinje vrgel na stran.

Da me je pri tem junaškem delu opazoval in zasačil moj oče, je ležalo popolnoma v kizmetu tega ogleno črnega, nesrečnega dneva. Jezno je pridrvel, mi očital moj zločin in rekel, naj v trenutku grem z njim »noter v sobo«. Kaj naj to pomeni, sem vedel. On nikakor ni bil tiran in tudi pravičen je bil, samo dvakrat sem v življenju do tedaj dobil batin od njega. Pa da bo sedaj vseh dobrih stvari troje, mi je bilo jasno. Poprijel sem se tuljenja in prošnja in sem stal pred njim v vsega usmiljenja vrednem stanju. Ostal je strog in neizpros.

»Čakaj, ti nepridiprav, zdaj pride enkrat zares...«

»Za gospoda Pavla Kellerja!...«

Mož, ki je začeto očetovo krzensko obsodbo tako nepričakovano vlnudno dokončal, je bil pismonoša. Prišel je ravno v kritičnem trenutku skozi vratica na dvorišču in prinesel pismo

»Za gospoda Pavla Kellerja,« je ponovil smehlja.

Moj oče je ogledal pismo, zmaljal z glavo in rekel:

»Jaz sem Avgust.«

»In stari oče je Janez,« je rekel pismonoša, »torej bo pač ta tukaj.«

In pokazal je namo. Jaz sem naredil dolg vrat, sem bral na naslovu svoje ime in nad njim tiskano: »Deutsche Dichterlaube, Berlin« in sem bruhnil krik iz sebe in zavpil: »To je moje pismo!«

In zgrabil sem po pismu s hlastno roko. »No, bomo pač videli! Pojdi no z menoj noter v sobo!« je rekel oče.

Tresel sem se od razburjenja, vpil sem venomer, da je to moje pismo, da je hočem sam imeti in sem skušal očetu iztrgati pismo. Držal ga je trdno, odprl in bral polglasno:

»Za gospoda Pavla Kellerja.

Vaše blagorodje!

Vaši dve vpsolani pesmi »Solza« in »Spomin« sta našli naše priznanje. Bosta izšli v eni naslednjih števil našega lista. Nadaljnje pošilke so nam dobrodošle.

Z odličnim spoštovanjem udano uredništvo.«

Jaz sem goltal in štolhal, grabil po čudovitem pismu, in solze so mi tekale čez obraz. Oče je vprašal, če sem kaj »noter poslal«. Komaj sem pritrtil. Tedaj je vtaknil pismo spet v ovitek in rekel v zadregi: »Tega bi si ne bil mislil.«

Prematiti »preblagorodnega gospoda pisnika« si zdaj več ni drznil. Poklical je mater, ji pokazal pismo in tiho govoril z njo.

»Na, pojdi k gospodu učitelju Königu in mu pokaži pismo in potem greš lahko k staremu očetu. Opeko bo že kdo drugi opraskal.«

To je bilo lepo od njega.

Kakor v blaženih sanjah sem šel po cesti skozi vas. Bänisch Gustav in Siegert Karl sta me srečala. Šla sta od kopanja. Zasmehovala sta me, da sem že spet končal svoje delo. Tedaj sem jima nemo pokazal svoje pismo. Zlogovala sta ga skozi in ga nista dosti razumela, pa koj sta bila tiha in sta šla prijateljsko z menoj do šole.

Učitelj König je bil mlad mož, ki me je učil ob posebnih urah, in ki se mu imam za hvaliti za mnogo prosto in bogalo mladostno vzgojo. Bil je srečen nad svojim učencem.

Najlepše pa je bilo še vseeno pri starem očetu. Stari mož je delal na svojem polju.

»Stari oče, pomisli vendar: moji dve pesmi bosta tiskani v Berlinu!«

Pomudil sem mu pismo. Tedaj si je najprej obrisal roke, predno je prijel beli papir. Potem je bral in zasvetilo se mu je iz njegovih oči izpod košatih obrvi, in lahno žvižganje se je vzdignilo kot zlata melodija v poletni zrak.

Jaz pa sem legel blažen na poljski omejek in sem zakopal svoje od dela trudne oči v mehko zeleno travo.

Prvenstvo za leto 1927—28

namreč za najkrajše vzorce blaga za moške obleke, sportne obleke s knikeboker-hlačami ter za ulstre in povravnike bo šlo gotovo zalogi trdke

DRAGO SCHWAB — Ljubljana

ki je uvozila te dni krasno angleško blago.

Dnevne novice

★ **Imenovanje.** Za šefa kabineta ministrstva za socialno politiko je imenovan vladni svetnik dr. Stanko Majcen iz Maribora. — V službo v kabinet je poklican vodja odseka Dragotin Golia.

★ **Iz kmetijske službe.** Premočen je okr. kmetijski referent Jakob Hladnik iz Kranja v Kočevje, okr. kmet. referent Leop. Golmajer pa iz Kočevja v Kranj.

★ **Dolžniki Slavenske banke podružnica Dunaj** naj v lastnem interesu svoj naslov z navedbo dolžne vsote javijo na »Aloma Comp., Ljubljana, Aleksandrova cesta 2, kjer dobe potrebne informacije (brez stroškov).

★ **Obrtno-nadaljevalna šola za umetne in oblačilne obrti v Ljubljani.** Vpisovanje vajencev se vrši ponovno v nedeljo, dne 2. oktobra, od 9. do 12. ure na osnovni šoli na Prulah v konferenčni sobi I. nadstropje. Novovstopilši vajenci prinesejo s seboj zadnje šolsko izpričevalo in učno pogodbo, šolo že obiskujoči vajenci pa zadnji izkaz. Vsak vajenec plača pri vpisu mesečne šolnine 15 Din in za kontrolno knjižico 3 Din. Brez plačane šolnine in kontrolne knjižice se ne bo nikogar vpisalo. — Vodstvo.

★ **Vpisovanje učencev na obrtni nadaljevalni šoli** za stavbne obrti v Ljubljani (Grabben) se vrši dne 28., 29. in 30. septembra (sreda, četrtek, petek) t. l. v času od 12. do 1. ure popoldne in dne 2. oktobra (nedelja) t. l. v času od 9. do 12. ure popoldne. Novinci naj prinese s seboj zadnje šolsko izpričevalo in učno pogodbo; oni učenci pa, ki so že hodili v tukajšnjo šolo, naj prinese s seboj izkaz izza šolskega leta 1926/27. Donesek za stvarne šolske potrebščine iznaša 15 Din mesečno in ga mora za mesec oktober t. l. plačati vajenec takoj ob vpisu. Z rednim poukom pričnemo v ponedeljek, t. j. 3. oktobra t. l., ob 2. uri popoldne. — Upravitelj.

★ **Lord Balfour v Dubrovniku in Skadru.** Na transoceanskem parniku »Orontaj« je prisel pred tremi dnevi v gruško pristanišče v strogem incognito bivši angleški ministrski predsednik in bivši šef konservativne stranke, lord Balfour. V njegovem spremstvu se nahaja tudi znani lastnik istoimenske ladje, delnice Armstrong. Lord Balfour je odpotoval v Skadri, odkoder se je v nedeljo vrnil v spremstvu tamkajšnjega angleškega konzula.

★ **Cerale français v Ljubljani** otvarja s 3. oktobrom 1927 pouk v francoščini in sicer: I. tečaj za začetnike ob ponedeljkih in četrtek od 18 do pol 20; predava g. prof. Južnič. II. a tečaj ob torkih in petkih od pol 19 do pol 20; predava g. prof. dr. Novak. II. b tečaj ob sredah od pol 19 do pol 20; predavatelj isti. III. a tečaj ob torkih in petkih od pol 19 do komur bo sreča mila. Sploh bo v soboto in v francoskem jeziku. III. b tečaj ob ponedeljkih in četrtek od pol 19 do pol 20; konverzacijski vodi g. baron Knorring. — Obiskovalci tečaja bodo plačevali mesečno Din 25, lahko pa obiskujejo več tečajev. Ti tečaji se bodo vršili na moškem učiteljskem na Resljevi cesti. — Prijave sprejema služitelj g. Anton Dolenc ravno, priključje, in sicer 28., 29., 30. septembra in 1. oktobra od 17 do 18. Prijavi se lahko po pošti z dopisnico; pristopi se lahko tudi prvi teden oktobra 1927. — Odbor.

★ **Poljske tatvine.** Iz Dev. Mar. v Polju nam poročajo: V tukajšnji okolici se je silno razpasla poljska tatvina. Ni je skoraj njive s krompirjem, da bi ne bilo več ali manj pokračenega, tudi zelje in druga poljsčina trpi pred poljskimi tatovi. Zupanstvo v D. M. v Polju je dalo zato oklicati, da je pohajanje po polju nepoklicanim osebam in otrokom strogo prepovedano. Vsakdo, kdor se najde na polju brez opravila, se bo moral zagovarjati.

★ **O konkurencah** za pridobitev načrtov za nove zgradbe vladajo pri nas čisto tako napačni pojmi, da je potrebno o tem nekaj besedi izpregovoriti. — Kaj naj bi bil namen takih konkurencah? Glavni namen more biti, da razpisovalec dobi za svoj slučaj nekaj res uporabnih misli, kako bi najbolje zgradil svojo stavbo. Konkurenca nam nikoli ne more prinesiti več uporabnega načrta, ki bi ga stavbni gospodar brez nadaljnje predelave mogel izvršiti. Konkurenčni izdelki mu morejo kvečjemu pokazati samo to, kako bi se tisti, ki so izdelke uposlali, dane naloge lotili. Konkurenca more podati v najboljšem slučaju nekaj uporabnih novih misli in to v praktičnem kakor tudi v estetskem oziru. Zato je bil že marsikdo, ki je razpisal kako konkurenco za kako stavbo, po zaključku konkurence zelo razočaran. Zlasti če je moral šteti denar za stvari, od katerih vidno ni imel prav nobenega haska. Nobenega haska pa ni imel pred vsem tedaj, če v razsodišču ni bilo nikogar, ki bi imel o stvari, za katero se gre, zadostni pregled. Še slabše pa izpade stvar tedaj, če igrajo vlogo razni osebni interesi razpisovalcev. Vzemimo n. pr. tak slučaj! Nekje razpišejo natečaj za neko uradno poslopje. V razsodišče pa pokličejo kot edinega tehničnega izvedenca, ki je istočasno zakulisni šef male tehnične pisarne, ki jo vodi za javnost njegov sorodnik, ki se pa tudi udeležuje konkurence. — Ali se ne pravi to imeti ljudi za norca? Na eni strani tiste, ki so v neznanju teh okolištin žrtvovali sredstva za konkurenco, na drugi pa tiste arhitekta, ki se pošteno potrudijo, da bi nekaj napravili. Kak uspeh more imeti taka konkurenca! Samo ta, da dobi sorodnik tehničnega eksperta prvo ceno in da pride kot tak v poštev za izvršitev projekta, za katerega bi sicer mogoče ne imel niti zadostne kvalifikacije. O podobnem slučaju nam pripoveduje kdaj, da se je letos že doigrav v nekem dolenskem kraju, kjer so po zaslugi takih strokovnjakov dobili cene prospekti za neko šolo, ki so bili popolnoma brez cene; tisti projekti pa, ki so prinesli res nekaj novega, so pa popolnoma propadli. — Zato nujno svetujemo tistim, ki hočejo graditi, naj v slučaju, če žele razpisati konkurenco, preje poskrbe za nepristrano in res stro-

kovno razsodišče. To razsodišče potem prevzame tudi odgovornost, da konkurenčne cene niso bile zastopljive in nepravilno dodeljene. Splošno se pa more reči, da pri sedanjih naših razmerah pri nas konkurenca ni mogoče priporočati.

★ **Dunajska vremenska napoved za 28. september:** V zahodnih Alpah bo vreme negotovo, v vzhodnih Alpah pa pretežno oblačno, deževno in nekoliko hladnejše.

★ **Avlo zveza Celje—Vranksko.** Slavnemu občinstvu se naznanja, da se je otvorila z dnem 26. septembra t. l. zopet redna avtomobilska zveza med Celjem in Vranskem s sledečim voznim redom: Odhod z Vranskega 7.30, prihod v Celje 8.30; odhod iz Celja ob 13, prihod na Vransko ob 14. Ker je ta zveza za Savinjske kakor tudi za izletnike in tujce, ki si žele ogledati prelepo Savinjsko dolino, zelo ugodna, se priporoča za naklonjenost podjetnikov.

★ **Oba Grgina oproščena.** Oba Grgina sta bila na ponedeljkovi porotni razpravi v Splitu oproščena. Grgina sta bila obtožena uboja Orjunaša Valentina Žica v Kaštelu Starom. Ker je državni pravnik vložil ničnostno pritožbo, sta bila pridržana v zaporu. Radi razsodbe je prišlo do manjših spopadov med Orjunaši in njihovimi nasprotniki.

OBLAČILA TVRDE J. MACEK
Ljubljana, Aleksandrova 12
so najboljša in najcenejša.

★ **Ubil je brata radi dekleta.** V vasi Dorane v Hercegovini sta živila v lepem miru in ljubezni brata Savo in Jeto Ugari, dokler se ni med oba vmešala dekle Milka Polić. Oba brata sta se vanjo zaljubila in med njiju se je zasejala mržnja. Dekle je ljubilo mlajšega Savo. Predvčerajšnjim sta se zopet spila radi nje in Jeto je potegnil nož in ga zabodel bratu v srce. Zbežal je, a so ga aretirali.

★ **Tatvine na deželi.** Iz papirnice na Vevčah sta bili ukradeni dve 8 in 12 m dolgi gumijasti cevi, vredni 3000 Din. — V Verdunu pri Novem mestu je vlomil v stanovanje posestnika Franceta Klobučarja znani »strah Dolenjske Matija Znidaršič in odnesel več predmetov v vrednosti 940 Din. Znidaršiča žandarmerija dosedaj zama zaseduje. — V Podgorju pri Kamniku je bilo Neži Moletovi pokradene več zlatnine in hranilna knjižica Kamniške kmetijske hranilnice, glaseča se na 1500 Din vloge. Moletova trpi 2600 Din škode.

★ **Stenicol najboljšo sredstvo proti steniam** dobite samo v drogeriji Kanc, Zidovska ulica.

Ljubljana

○ **Patriarh Dimitrije** si je včeraj (torek) popoldne s spremstvom ogledal stolnico sv. Nikolaja. Pri vходу sta visokega dostojanstvenika sprejela stolni župnik kanonik dr. Klinar in msgr. Viktor Steska, ki je tolmačil slike in druge umetnine naše stolne cerkve. Ravnatelj stolnega kora svetnik St. Premrl je zaigral na orgle par skladb. — Patriarha je spremljalo tudi večje število pravoslavnih vernikov. — Jutri se odpelje na Bled, odkoder se bo vrnil v Belgrad.

○ **Velika goljufija z dolarji.** V nedeljo je bila izvršena v Ljubljani velika goljufija z dolarji oziroma bolj rečeno z reklamnimi listki, podobnimi dolarskim bankovcem. Zvečer ob četrta na 9 je prišel v restavracijo Miklič v Kolodvorski ulici neznan moški, star približno kakih 30 let in govoreč kočevsko slovensko narečje. Naročil je brizganec, nato pa vprašal natakario Ivanko Štepičev, če je gospod Miklič, restavraterev sin, doma. Natakario mu je povedala, da ga ni in ga vprašala, kaj bi rad od njega. Dejal je, da bi rad zamenjal 120 ameriških dolarjev. Štepičeva je bila takoj pripravljena, da jih sama zamenja. Neznaneec ji je nato izročil dva bankovca: enega za 20 dolarjev in enega, na katerem je bila natisnjena številka sto. V dobri da je ta bankovec pristen, mu je natakario zamenjala dolarje po kurzu 55 Din in mu izročila za dolarje znesek 6600 Din. Naslednji dan je hotela zamenjati v banki dolarje. Tu pa so ji povedali, da je bankovec za 20 dolarjev sicer pristen, ni pa oni za 100 dolarjev. Ta sploh nikak bankovec ni, nego običajen reklamni listek neke ameriške tvrdke s številko 100 in izdelan približno tako kot ameriški denar. Ker bo skušal neznan goljuf izvršiti slične sleparije najbrže še kje drugje, opozarjamo ljudi, naj bodo skrajno previdni pred njim.

○ **Zveza uradnih in trgovskih nastavljenk** otvori z oktobrom tečaj za ročna dela. Vpisovanje v ponedeljek 3. in v sredo 5. oktobra od 7.—8. ure v Alojzevišč na Poljanski cesti. Istotam se dobe še nadaljnje podrobnejše informacije. Članice in nečlanice vladno vabljen.

○ **Za koncert tenorja Simenca** se vrši prodaja vstopnic od včeraj dne 27. t. m. v Matični knjižnici, Kongresni trg.

○ **Poročila sta se včeraj** v St. Peterski cerkvi g. dr. Jože Jurkovič, tajnik tehniške fakultete in gna. Minka Babnik, hčerka vodovodnega instalaterja in posestnika.

○ **Mehanizna popravilnica čevljev** tvrdke VOIKA popravi čevlje tudi drugih znamk takoj, lično in poceni.

○ **Pogovore vseh vrst v velikih izbiri** in najceneje pri Dobeč-u, Pred škofijo 15.

○ **Došle krasne bluze in predpasniki, cene nizke.** Kristofič-Bučar, Stari trg 9.

○ **Razstava in zaloga pletilnih strojev** vseh vrst ter strokovni pouk v pletenju. — Ljubljana, Zidovska ulica 5.

Maribor

□ **Predsednik oblastnega odbora** in mariborski župan g. Josip Leskovar se je odpeljal v torek popoldne v Belgrad, kjer se bo udeležil konference predsednikov oblastnih odborov iz cele države.

□ **Podpora gospodinskemu in gospodarskemu tečaju.** Oblastni odbor je določil 15.000 dinarjev podpore gospodinskemu in gospodarskemu tečaju, katerega vodijo mariborske šolske sestre.

□ **Močno narasla Drava.** Od nedelje na ponedeljek in v torek zjutraj je narasla Drava za 2½ metra nad normalo. V noči od nedelje na ponedeljek so morala biti silna neurja na Tirolskem in Koroskem, ker je valila Drava mimo Maribora celi ponedeljek smrekove hlode, deske in sploh les, ki je bil pripravljen ob njenih bregovih za splave. Še večjega narastka Drave pričakujejo v torek proti večeru, ker danes v torek dežuje močno in neprestano.

□ **Gostilničarska nadaljevalna šola.** Vpisovanje se vrši v petek, dne 30. septembra od 14.—16. ure in v nedeljo, dne 2. oktobra od 10. do 12. ure v pisarni ravnateljstva državne trgovske akademije na Zrinjskega trgu št. 1/I., vrata 28. K vpisovanju mora prinesiti vsak vajenec oz. vajenka zadnje šolsko izpričevalo, potrdilo zadruge in Din 50.— vpisnine kot donesek za učne pripomočke. Opozarjamo vse gostilničarje, restavratere, kavarnarje, hotelirje itd., da morajo vsi njihovi vajenci in vajenke brez izjeme obiskovati gostilničarsko nadaljevalno šolo; zato jih je treba pravočasno vpisati. Ponavljalnici izpiti se bodo vršili v ponedeljek, dne 3. oktobra od 16. ure dalje. Reden pouk prične v sredo, dne 5. oktobra. Natančnejše podatke zvedo učenci in učenke v šoli.

□ **Naval pri poštnih okencih** je včasih zelo velik. Tako je te dni stalo pred blagajno enkrat skupno okrog 25 ljudi, ki so se že močno prerivali, kdo pride preje na vrsto. Prav bi bilo, da se v takem slučaju, posebno ob sobotah in ponedeljkih otvori še pomožna blagajna.

□ **Ker se ne dostavljajo brzojavke** v kraje izven potnega okoliša, razven, če je bila za dostavnino založena kavejca, se zgodi, da ima naslovnik brzojav v rokah pozneje kot navadno pošto. Tako se je zgledal v našem uradništvu mož iz Lajterperga ter pokazal, da je brzojavka potrebovala iz Celja v Maribor dva dni. Oddana je bila v soboto večer, v nedeljo se ni dodelila redni pošti, tako je naslovnik prejel brzojavko v ponedeljek proti poldnevju. Brzojav je bil velike gospodarske važnosti, a naslovnik ni mogel več ustroeti stavljen ponudbi in ima zato veliko škodo. Nujno je, da se ljudi, ki brzojavijo, opozarja na to, kdaj je treba založiti dostavnino!

□ **Ventilator mu je postrigel prste.** Franc Mahalka, mehaniški pomočnik, je popravljal v mehanični delavnici g. Morinija velik električni ventilator. Med popravljanjem pa je prišel ventilator, ki je bil spojen z električnim vodom, nenadoma v pogon. Mahalka je v tem trenutku imel roko v ventilatorju in krila so mu gladko potrgila gornje členke prstov desne roke.

Celje

□ **V večini ni potrebne resnobe.** Pet ur trajajoča seja celjskega občinskega sveta je po »Novi dobi« pokazala, da v večini ni potrebne resnobe. Kako naj bo večina resna, če mora poslušati kilometerske govore demokratskih opozicionalcev! In kakšne govore! Saj je vendar smešno, če opozicija neprestano govori, da se revizije občinskega gospodarstva ne boji, da je za revizijo, pri glasovanju pa glasuje zoper revizijo. Ali res mislite, da večina ne zna razlikovati med resnim predlogom finančnega odseka in med predlogom opozicije, ki je proračunan zgolj na zunanji efekt? — Ali pa, kako naj ostane večina resna, ko demokratska opozicija govori v pozni učitelja, kako da večina oziroma njen referent podaja nekritično poročilo in se sploh gerira, kot da je vso komunalno modrost spila sedanja opozicija, od katere naj se gre večina učiti občinskega gospodarstva! Da, to so zares zelo neresne stvari!

□ **Uvedba polnočne brzojavne telefonske službe.** Dne 17. septembra t. l. je bila pri pošti Celje začasno uvedena polnočna brzojavna in telefonska služba.

□ **Imenovanje gimnazijskega kateheta.** Za gimnazijskega kateheta na celjski realni gimnaziji je imenovan pred. g. Peter Kovačič, stolni vikar v Mariboru. Novi gospod katehet je znan ljubitelj dijaške mladine in mu želim pri njegovem vzvišenem vzgojemnem poslu obilo božjega blagoslova.

□ **Francoski krožek v Celju.** Na obnem zboru v petek, dne 23. t. m. je bil izvoljen sledeči odbor francoskega krožka v Celju: Predsednik ravnatelj J. Smertnik, podpredsednik dr. Sernec, tajnik prof. dr. K. Zelenik, blaginjak bančni disponent Fr. Jeglič, knjižničar prof. J. Napotnik, odbornik vladni svetnik dr. I. Senekovič, preglednica upraviteljica mestne dekliske osnovne šole Ivanka Zupančičeva ter preglednica primarij javne bolnice dr. F. Rajšp.

□ **Himen.** Prošlo nedeljo se je poročil g. Anton Fazarine, trgovec v Celju, z gospo Zofijo Močnikovo roj. Brinovčev, trgovko v Celju. Novoporočenima želimo srečnih in blagoslovljenih dni!

□ **Obrtno-nadaljevalna šola v Celju.** Šolsko leto 1927-28 se prične v nedeljo dne 2. oktobra 1927. Vajenci in vajenke (tudi novinci in novinke) se zberejo točno ob osmih zjutraj v mešanski šoli na Vodniški cesti. Nato se vrši skupni sestanek v risalni deške mešanske šole in za tem vpisovanje v posamezne razrede. Šolnina za l. 1927-28 se bo biral 14 dni pozneje, ko bo imel že vsak učenec svojo kontrolno knjižico, kamor se bo tudi vpisalo, da je šolnino razredniku ozir. razrednici v redu plačal. To nedeljo se vrši tudi sprejemni izpit za takojšnji vstop v I. razred. Z rednim poukom se prične v ponedeljek, dne 3. oktobra in sicer po istem redu kot lansk leto, t. j. od 13. do 17. ure, v pripravnih od 18. do 16. ure. Gospodje obrtni mojstri se naprošajo, da pošljejo obrtni naraščaj že to nedeljo točno v šolo, da ne bodo zamudniki delali neprilik na račun reda v šoli.

Ptuj

□ **Nevihita z orkanom.** Ves dan v nedeljo, 25. t. m., je bil močan veter in na severni strani so se grmadili oblaki, ki jih je pa zopet razgalo. Proti večeru se je nebo zopet pooblačilo, a tako hude vremenske katastrofe, kakor je nastopila zvečer okrog polenajstih, ni nihče pričakoval. Tedaj je nenadoma z bliskom in gromom pribežal nad mesto strahovit orkan v smeri sever-jug. Sunek je bil tako silovit, da je podrl v drevoredu pred kolodvorom dvojne orjaških kostonjev in jih izruval s koreninami vred, mnogim drevesom pa polomil vrhove in veje. Podrlo se je več stebrov električne napelje, s streh je odnašalo opeko, vsula se je toča, električna luč je ugasnila. Dež, ki je sledil, je vihar skozi oknice zaganjal v stanovanja. Vse skupaj je k sreči trajalo morda dobrih pet minut, ki so pa povzročile mnogo škode v nasadih in na hišah. Pas, ki ga je orkan zavzel, menda ni bil preširok, kajti v bližnji okolici so imeli samo hud razliv.

□ **Francoski krožek** vabi vse žlane na redni občni zbor v petek, dne 1. oktobra zvečer ob pol 8. uri v Narodnem domu. Dnevni red: Poročilo odborov. Poročilo revizorjev. Odobritev poročil. Volitve novega odbora in preglednikov. Služajnici. — Odbor.

□ **Mestno gledališče v Ptuj.** V nedeljo, dne 2. oktobra, otvori Mestno gledališče predsezono z Braccovo veseligr v 3 dejanjih (priredil Valo Bratina) »Prava ljubezen«. — Inscenira in režira Mirko Kaukler. Nastopajo: Gabrijeljčeva, Kaukler, Job, Levčnik, Sagadinova. Radi finančne krize gledališče ne more pričeti redne sezone. Pogajanja z ravnateljem celjskega gledališča Valom Bratino so sicer v polnem teku in uprava upa, da jih sredi prihodnjega meseca zaključijo, kar obljublja mestna občina izdatno denarno podporo. Po zaključitvi pogajanj obelodani ravnateljstvo sezonski načrt za 1927-28 in otvori redno sezono s Cankarjevim »Hlapcem Jernejem«. Predsezono vodi režiser Mirko Kaukler.

Trbovlje

□ **Preizkušnja mleka.** Danes so imele naše mlekarice slab dan. Pri trgovini g. Šetince je vsako ustavil občinski redar ter mlekarico oddal živinodravniku g. Deu, ki ji je nato izmeril mleko. Štirim ali petim se je zilo mleko po tleh, ker ni vsebovalo v sebi predpisane maščobe 2,5 stopinj, kar je že itak malo, ker se na primer v Ljubljani zahteva 3,5!

□ **Pranje kamenja za cement.** Ravnateljstvo cementne tovarne se močno trudi izboljšati kvaliteto cementa. Ze sedaj prihajajo pohvale od vseh strani na ravnateljstvo, kjer se hvali trboveljski cement kot najboljši izmed vseh, kar je tudi res. Včeraj, v ponedeljek se je pa napravila poskušnja v kamnomolu, koliko bi se cement izboljšal, ako bi se poprej opral z vodo. V ta namen se je postavila k jarku rudniška motorna brizgalna, ki je z močnim pritiskom pripravljeni kamen izmivala blato od kamena.

□ **Delu čast.** Imamo pri rudniku zaposlenih več nad 40 let službujočih uslužbencev. Večkrat se je že kateri pritožil, da so nanje ob 40 letih pozbili, medtem ko so bili lansko leto v Hrastniku vsi taki uslužbenci odklonjeni z denarno nagrado. Ker T. P. D. gotovo ne gleda ob takih prilikah na vsak groš, in so ji taki uslužbenci le v čast, si mislimo, da ni družbe nihče spomnil nanje, ker drugače bi jih gotovo ne prezrla.

□ **Tajništvo trboveljske občine** (ekspozituro) je ne moremo imenovati) začne redno poslovati v Hrastniku 1. oktobra.

□ **Samaritanski tečaj Trboveljskega rdečega križa** kraljevine SHS. Trboveljski odbor Rdečega križa priredi letos v zimskem času poljuden samaritanski tečaj za odrasle vseh slojev. Tečaj prične sredi oktobra in se bo vršil enkrat na teden po dve uri zvečer. Tečaj je brezplačen. Udeležilo se ga lahko osebe obeh spolov, ki so dovršile 16. leto. Vodstvo tečaja prevzame društveni zdravnik dr. Hugon Baumgarten. Spored: V 8 predavanjih se bo poučevalo najvažnejše o anatomiji človeškega telesa, o naglih obolenostih, o zastrupljenjih, o anti-septičnem zdravljenju ran, o obvezah, o krvavitvah, o električnih neizodah, o opeklinah in poparjenjih, o kostolomih, izpahnenjih in zmečkanjih udih, o prenosu ponesrečenecv in o negi na bolniški postelji. Tečaj bo teoretičen s praktičnimi vajami. Končni izpit, h kateremu se lahko javi vsak udeleženec, se bo vršil po končanem tečaju. Na željo določa oni, ki so položili izpit, frekventacijsko izpričevalo s splošno oceno. — Vpisovanje v tečaj se bo vršilo v nedeljo, 2. oktobra 1927 ob 10. uri popoldne pri trboveljskem odboru Rdečega Križa v pisarni deške šole v Trbovljah. — Kraj in začetek tečaja se bo pravočasno objavil vaa pojasnila določa interesanti pri funkcijoniranjih Rdečega Križa. Trboveljski odbor Rdečega Križa kralj. SHS.

Šoštanj

□ **Blagoslovljenje osnovne šole.** Pred stodvajsetimi leti se je preselila šola od cerkve v Družmirju v Šoštanj, pred 41 leti se je nastanila v dosedanjem poslopju, a v nedeljo 18. sept. je bil slovesno blagoslovljen nov prizidek, tako da ima sedaj celotna osnovna šola s šestimi razredi in šestimi vzgojnicami v tem poslopju dovolj prostora. Pri službi božji je imel govor msgr. Ivan Rotner, dekan iz Skal. Po slovesnem blagoslovu šolskih prostorov je izročil celotno stavbo v varstvo šolskemu upravitelju g. Martinu Vrečkotu mestni župan g. Franc Vrečko. Priznanje občini so izrekli še oblastni šolski nadzornik g. Vrščaj, zastopnik okraj glavarja, in ravnatelj mešanske šole. Dal Bog, da bi nebo rosilo obilo blagoslova na vse vzgojno delo v novi šoli!

□ **Ali smo res nazadovali?** Na prvi pogled se zdi, da je SLS pri nas nazadovala. A to je v sled novega silno neugodnega volišča v Belih vodah, kjer smo vseeno dobili 98 glasov in tako od zadnjih volitev lahko beležimo napredek nad 40 glasov, do čim so socialisti vkljub največji agitaciji znatno nazadovali.

Ježica pri Ljubljani

□ **Prememba posesti.** Zidarski mojster Jerko je prodal tri svoje hiše ob Dunajski cesti, in sicer: št. 92 g. Alojziju Zitniku; št. 93 g. Andreju Jurmanu; št. 96 g. Andreju Jebacinu, orož. upokojencu. Vse stranke so se že veslele.

□ **Nova hiša.** G. Škrl Andrej bo še to jesen začel zidati svojo hišo ob Dunajski cesti, na njeni g. Jerkota.

Kranj

□ **Ljudski oder v Kranju** bo na Rožnovensko nedeljo, 2. oktobra, ob 4 popoldne v dvorani Ljudskega doma ponovil zadnjič Finžgarjevega »Dijega lovca«, narodno igro v štirih dejanjih. Vabljeni posebno okoliščani. Zveza z vlaki ugodna.

□ **Plakati Ljudskega odra** za otvoritveno predstavo »Dijega lovca« so gotove prenapeteže tako bodli v oči, da so jih na nekaterih mestih popolnoma potrgali. Posebnih posledic ni bilo razen to, da je bila dvorana Ljudskega doma v soboto in nedeljo popolnoma zasedena. Hvala za vaš kulturni čin, ki je za našo najboljša reklama.

□ **Občni zbor Ljudskega odra v Kranju** se je vršil dne 6. t. m. Iz poročil odbora vidimo, da je bila pretekla sezona zelo živahna. Vprizorilo se je 12 iger, od katerih so se nekatere večkrat ponovile, tako, da je bilo v celoti 24 predstav. Izmed težjih del je omeniti Grillparzerjevo tragedijo »Ljubezni in morja valov«, Goethejevo »Ifigenija na Tavrdis« in Schönherrjevo otroško tragedijo. Novi odbor nam jamči v polni meri, da bo Ljudski oder tudi v bodoče vestno vršil svojo nalogo.

□ **Policijska ura.** Zadnje čase tudi mi okušamo dobroto energičnega nastopa tako glavarstva kakor županstva proti pijačevanju in podobnim izgredom, vsaj mir imamo ponči. Le nekaj jih je, ki jim te odredbe niso po volji: profesionalni krogarji, ki so potem v pijanosti ugnajali vsakovrstno hudobije, potem se pa izgovarjajo s pijanostjo, ter nekateri dobička lačni gostilničarji, ki radi sprejmejo še tako pozne goste, katerim so drugod pokazali policijski red in — vrata. Opozarjamo oboje,

Razsvetljava Arc de Triomphe v Parizu ob priliki obiska ameriških legijonarjev.

Okrasitev Opernega trga v Parizu v čast ameriškim legijonarjem.

Znamenita »Jacksonvillska« godba ameriških legijonarjev, korakajoča po Parizu. Spredaj tambour-major, ob njegovi strani najmlajši legionarček. — V medaljonu zgoraj od leve na desno: general Pershing, komander Sarage in maršal Foch.

1. Preživeli zakonski drug mora vsekakor imeti iz posmrtnine zapuščine potrebno vzdrževanje, katero mu manjka.

Po sprejetju resolucij se je izbrala nova uprava kongresnega odbora. Izvoljeni so bili: Predsednik dr. Dragoljub Arangeljović (Belgrad), prvi podpredsednik dr. Ladislav Polić (Zagreb), drugi podpredsednik dr. Metod Dolenc (Ljubljana), odborniki: Aleksander Andrejevič (Skoplje), dr. Dragutin Janković (Belgrad), Miodrag Filipović (Belgrad), dr. Ante Verona (Zagreb), dr. Ivo Politeo (Zagreb), dr. Julije Magan (Zagreb), Peter Kosić (Ljubljana), dr. Ludvik Sajovic (Ljubljana) in dr. Jan-ko Žirovnik (Ljubljana).

Pred zaključkom je bil prečitan še predlog dr. Josipa Vesela, da se razpravlja o možnosti pravniskega kongresa vseh Slovanov. Ker to vprašanje ne spada v področje kongresa, je oddal stalni odbor ta predlog novoizvoljenemu.

Predsednik dr. Janković Rusomil je ob zaključku kongresa izrazil hvaležnost kralju, kateri je poslal svojega zastopnika, vladi in ministrom, kateri so pripomogli, da se je kongres mogel vršiti, ter vsem ostalim oblastem, sarajevski občini, meščanstvu in tisku, kateri je tudi pomagal kongresu z objavami o pripravi in zasedanju kongresa. — Končno je predsednik zaključil kongres, ki je veliko pripomogel k delu za izenačenje zakonov, ki se vedno bolj bliža k svoji dokončni zgraditvi.

Zvečer se je uprizorila svečana predstava v narodnem gledališču na čast gostom. V Oficirskem domu je bil organiziran s strani sarajevskih pravnikov tovariški sestanek. V nedeljo so odšli kongresisti, razdeljeni v štiri skupine, na izlete v okolico Sarajeva, v ponedeljek pa so obiskali naš Jadran.

Šediv:

Težavni položaj poljske vlade.

Med vlado gen. Pilsudskega in poljskim parlamentom se bje že od aprila srdit boj. General Pilsudski že od nekdaj ni priljubljen pri desnici, ki jo sestavljajo: Stan. Glabinskega Nar. demokratska (98 posl., ni svobodni-selna), dr. Dubanoviča kršč. nar. kmetska (23) in J. Chacinskega kršč. demokratska stranka (45). Ko se je Pilsudski maja 1. 1926 na čelu upornega vojaštva polastil oblasti in prisilil z orožjem k odstopu Witosovo vlado, sestavljeno iz desnice, sredinske Witosove stranke »Piaste« (45 posl.) in nar. delavske stranke (18), si je odbil tudi stranko »Piaste« in nar. delavsko stranko. Zanašal se je na lojalno opozicijo narodnih manjšin in na podporo soc. demokratov (41). Ker pa nekdanji soc. demokratski organizator Pilsudski ni hotel poslušati vodstva soc. demokratske stranke in izkoristiti vso svojo oblast v njeno korist, ga je začela ona napadati. Nar. manjšine so prve tedne podpirale Pilsudskega. Pričakovale so protirevolucijo pod vodstvom desnice in generala Hallera; valed dobrih odnosov z vlado bi se

medtem lahko pripravile na državljansko vojno, ko bi skušale odtrgati svoje ozemlje od Poljske. A do tega ni prišlo. Vlada generala Pilsudskega se je utrdila. Ko je postala do narodnih manjšin še krivičnejša od prejšnjih, so ji tudi one odrekle vsako podporo. Tako je tik pred letošnjo proračunsko debato ostalo vladi med 444 poslanci zvestih samo 12 poslancev, a to prof. Bartla Stranka dela (6) in Szakunova Neodvisna kmetska stranka (6). Uživa tudi zaupanje prezidenta republike prof. Ignacija Mościckiego.

Desnica se ni mogla poskusiti z gen. Pilsudskim izven parlamenta. Preostajal ji je le boj v parlamentu. Zato bi pričakovali, da bo vladni proračun odklonjen s tako večino kakor še nikdar nobeden. A Pilsudski je desnici zmešal račune. Začel se je pogajati z nar. delavsko stranko in s »Piastom«. Da bi ta pogajanja preprečila in odvzela vladi v Poljski zelo delujoč očitke protidržavnosti, se je desnica odločila k neverjetnemu koraku: izdelala je sama vladni proračun in poskrbela, da je bil sprejet. Medtem pa se ji je posrečilo dobiti stranko »Piaste« trdno na svojo stran.

Zakaj kakor desničarske stranke ima tudi »Piaste« strah pred volitvami. Vsled naraščajoče narodne zavesti bodo mnogi izgubili na ozemlju narodnih manjšin, a tudi Pilsudski bi jim mogel zadati občutne rane. Zato je nar. demokratska stranka izdelala načrt najbolj reakcionarnega volivnega reda v Evropi. Ogromna večina Ukrajincev in Belorusov po njem sploh ne bi smela voliti, a volilni okraji bi se tako prikojili, da bi bila zmaga poljskih velikih strank sigurna. Demokrati so pričakovali, da bo Pilsudski v zahvalo za proračun sprejel ta zakonski načrt. A on je prebister, da bi šel na ta način v svojo politično smrt. Tak volilni zakon bi ojačil desnico in sredino, oslabil njega in mu za vedno pretrgal vse zveze z levico. Zato je takoj po sprejetju proračuna v aprilu poslal parlament na počitnice.

Nato se je začela vlada resno pripravljati na volitve. Iz notranjepolitičnih razlogov bi sicer bile vladi take skrbi nepotrebne, ker bi Pilsudski lahko svojo prikrito diktaturo izpremenil tudi v odkrito, če ne bi bilo gospodarsko stanje države tako težavno, da Poljska nujno potrebuje inozemsko posojilo. Nobeden kapital pa ne gre v državo, kjer je diktatura. Pilsudski si torej mora na nekaj način zagotoviti večino po volitvah, če se hoče obdržati na površju. Čim več časa bo imel, tem večje bo upanje na uspeh. Radi tega hoče Pilsudski odgoditi volitve, ki bi se morale vršiti še to leto.

Stranke desnice in sredine so se kmalu prepričale, da njihov načrt volivnega reda ne bi dobil večine v parlamentu. Če bi bil sprejet, se namreč narodne manjšine — teh je nad 40 odstotkov prebivalstva — ne bi udeležile volitev, temveč bi same izvedle pozneje nove volitve in se obrnile na inozemstvo za priznanje tega parlamenta. Vsled tega so bili treznejši politiki desničarskih strank samih proti temu načrtu. Edina rešitev za desnico in sredino je iti čimprej na volitve in dati vladi čim manj časa. Ker pa Pilsudski to noče, ga treba pris-

liti z edinim možnim sredstvom, s spremembo ustave.

Na Poljskem more izpreminjati ustavo zakonodajna skupščina takoj, če ima za predlog kvalificirano večino. Tako so desničarsko-sredinske stranke izsilile zasedanje sejma in senata dne 20. junija. Stavile so predlog o spremembi ustave v tem smislu, da se lahko poslanska zbornica (sejm) in senat razpustita sama, ako tako odloči dve tretjini poslancev (senatorjev pri prisotnosti vsaj polovice vseh poslancev (senatorjev), prezident pa le, če se s tem strinjajo štiri petine vseh poslancev (senatorjev). Tik pred glasovanjem v senatu o tem predlogu, pa je vlada dne 13. julija odgodila parlament. Ko se je 19. t. m. sejm zopet sestel in je vprašal vlado za tajinstveno afero generala Zagorskega, ga je zopet odgodila za 30 dni. Ker bi moral v senatu priti takoj na glasovanje predlog o spremembi ustave, je vlada pred prehodom na dnevni red odgodila tudi senat, ki se sestel 23. t. m. V vseh parlamentarnih krogih je nastala ogromna nervoza. Sam predsednik senata Trampuczinski pa je protestiral pri prezidentu republike proti kršenju ustave. Vse ozračje v Poljski je polno elektrike. Položaj vlade je tem težji, ker bi morala začeti pripravljati proračun.

Ko tako Pilsudski in parlament igrata slepo miš, trenutno general Pilsudski ne ve za izhod. Toda Pilsudski je hladnokrvnen, ima bistre oči in zna včasih smukniti tudi skozi mišjo luknjo. Ali bo tudi sedaj?

PROSLAVA DESETLETNICE RUSKE REVOLUCIJE.

v Moskva, 27. septembra. (Izv.) Na proslavo desetletnice ruske revolucije meseca novembra pričakujejo 1500 gostov, katere je večinoma povabil centralni svet sovjetskih strokovnih zvez. Iz Nemčije pričakujejo 60, iz Anglije 60, Amerike 50, Francije 30, Južne Amerike 30, Indije 10 in iz Afrike 9 delegatov. Povabljenih je tudi 60 zastopnikov, med drugimi iz Arabije, Egipta, Indonezije in Indije. Povabljeni so zastopniki inozemskih železničarjev, zastopniki mednarodnega esperanto-pokreta, sportnikov, frontnih bojnikov in brezbožnih organizacij. V inozemstvu bodo spominke razstave v Berlinu, Parizu, Angori in Newyorku.

AMERIŠKI LEGIJONARJI V RIMU.

v Rim, 27. sept. (Izv.) Ameriški legijonarji so nočjo po obisku Genove in Pize dospeli v dveh posebnih vlakih v Rim. Po dosedaj objavljenem programu bodo položili venec na grob neznanega junaka, potem bo sprejem v Vatikanu, častni večer na Kapitolu, obisk italijanske vojaške jahalne šole in alovosen banket zveze italijanskih frontnih bojnikov. O sprejemu v palači Ghigi doslej še ni nič znane. Mussolini je poslal gostom sporočilo v angleškem jeziku: »Ko sporočam krepkim možem ameriških legij svojo dobrodoščilo, pozdravljam vse pogumne vojaške, ki so velikodušno ponesli svoje mladostne moči z onstran oceana na bojna polja Evrope.« — Ameriški gostje bodo že jutri zvečer zapustili Rim.

VSE PROTI ROTHERMERU.

Bratislava, 27. sept. V resoluciji madjarskega dela češkoslovaške soc. demokratske stranke se je sklenilo, da madjarski socialisti protestirajo proti Rothermerovi akciji, katero madjarsko delavstvo v CSR zavrača, ker ima v CSR več pravic, kakor madjarsko delavstvo na Madjarskem.

BELGIJA SVARI NEMČIJO, NAJ MIRUJE S KRIVDO.

v Bruselj, 27. sept. (Izv.) Belgijskemu zunanemu ministrstvu blizu stoječ list »Popel« svari berlinsko vlado pred nadaljevanjem »ofenzive glede vprašanja vojne krivde«, od katere ne bi moglo priti nič dobrega niti za Nemčijo niti za mir. Če hoče Nemčija to kampanjo prevzeti na svoj račun, bo kruto razočarana. Stresemann naj si da dopovedati, da nobena anketa niti izrek razsodišča ne more omajati prepričanja, če že ne o izključni krivdi, pa gotovo ne o odločilni odgovornosti.

KONKORDAT MED LITVANSKO IN SV. STOLICO.

v Rim, 27. sept. (Izv.) Danes dopoldne sta kardinal državni tajnik Gaspari za Vatikan in ministrski predsednik Waldemara za Litvansko podpisala konkordat med Litvansko in Sv. Stolicjo.

WIRTH SE ODDALJUJE...

Freiburg, 27. sept. Osrednji odbor badenskega centra je razpravljal o načrtu državnega šolskega zakona. Dr. Wirth se te konference ni udeležil, čeravno je bila sklicana ravno radi njega. Ta Wirthov korak je delegate depimiral in trdi se, da Wirth tudi v domačem okrožju izgublja veljavo. Vendar pa se ni ničesar sklenilo o njegovi izključitvi oziroma vztrajanju pri centru.

ŠVEDSKA KRALJICA V RIMU.

v Rim, 26. septembra. (Izv.) Švedska kraljica Kristina je prišla v zasebnih zadevah v Rim. Na postaji Termini jo je sprejelo osebje švedskega poslanstva. Iz Rima potuje kraljica v Neapelj.

KRALJ BORIS V RIMU.

v Rim, 27. sept. (Izv.) Švedska kraljica je z dvema dvornima damama v najstrožjem in kognitu dospela v Torrente, kjer hoče ostati nekoliko časa. Po poročilih rimskih listov je bolgarski kralj Boris iz Florence dospel v Rim pod pseudonimom grof Rylski, kjer hoče nemoteno znanstveno delovati.

Izredna vročina v Rusiji.

v Moskva, 27. septembra. (Izv.) Iz Tomska v Sibiriji se poroča, da vlada tam vročina 25 stopinj R, ki traja že več dni. Meseca septembra tam že 50 let ni bilo take temperature. V Moskvi in Kijevu je temperatura 20 stopinj, dočim znaša v tem času povprečno 11 stopinj. V Tambovu so merili baje celo 35 stopinj.

Gospodarstvo

Pridelek žita in izgledi prehrane v mariborski oblasti.

Maribor, 27. sept.

V mariborski oblasti se je pridelalo letošnje leto: pšenice na 38.111 ha 359.651 stotov, rži na 28.224 ha 213.442 stotov, koruze se računa na 41.937 ha 602.336 stotov, skupaj torej 1.175.429 stotov krušnega žita.

Mariborska oblast šteje 624.121 prebivalcev. Ako porabi povprečno vsak prebivalec dnevno 390 gramov moke za prehrano, potrebuje mariborska oblast za preživitev prebivalstva okroglo 890.932 m. stotov moke na leto, ali pa (ako se zmelje žito na 75%) 1.187.909 meterskih stotov žita.

Razven tega se pa rabi gotova množica žita za seme in pitanje prašičev. Za seme rabimo pšenice na hektar kakih 190 kg, torej za posevev 38.111 ha 72.411 kg rži za 1 ha 185 kg, torej za posevev areala 28.224 hektarov 52.214 kg koruze za hektar 40 kg, torej za posevev areala 41.937 hektarov 16.775 kg, torej skupaj za seme 141.400 kg.

Za pitanje prašičev se rabi največ koruze. Letošnje leto je bilo naštetih v mariborski oblasti 196.936 komadov prašičev. Ako računamo, da se od tega števila pita 150.000 prašičev in da se pokrmi vsakemu prašiču povprečno 80 kg, kar gotovo ni previsoko, bi se rabilo za pitanje prašičev skupno 120.000 meterskih stotov koruze ali žita na leto.

Na podlagi gornjih števk pridemo do sledečega zaključka: v mariborski oblasti se je pridelalo letos 1.175.429 met. stotov krušnega žita. Rabimo pa 1. za človeško prehrano 1.187.909 met. stotov, 2. za seme 141.400 met. stotov in 3. za pitanje prašičev 120.000 met. stotov, skupaj 1.449.309 met. stotov. Ker znaša letošnji pridelek 1.175.429 met. stotov, je torej primanjkljaj 273.880 met. stotov. Primanjkljaj nam tedaj okroglo 273.880 met. stotov žita, t. j. približno ena petina potrebe.

Ker bo pa letos enkrat tudi ajda najbrž dobro obrodila, postane stanje prehrane še ugodnejše.

Trpijo samo oni kraji, kjer so pomladni mrazovi zmanjšali pridelek rži in pšenice in kjer delajo poljske miši škodo.

V splošnem nam gornje številke kažejo marsikaj zanimivega. V prvi vrsti številne vprašanje, ali se more dvigniti domača produkcija v toliko, da nam bo rodila zemlja dovolj kruha. S strogo tehnološkega vidika bi se produkcija lahko dvignila za eno petino. A sedanjí gospodarski položaj, posebno pomanjkanje denarja, najbrž tega še tako hitro ne bo dopustil.

Ker nakup umetnih gnojil, s katerimi bi se potrebni dvig produkcije lahko izvršil, splošno ni izvedljiv, bo treba pridelek dvigniti s pametno odbiro zrnja za seme. Taka odбира naj se vrši na polju; odbira naj se le najtežje in najlepše razvito klasje. Kmetovalec se bo kmalu prepričal, da s premišljenim odbiranjem lahko dvigne pridelek svojega polja brez velikih stroškov. Razvnetega je to delo take naravi, da je zanimivo in vredno, da ga opravlja razumen posestnik. Saj je veliko zadovoljenje, če vidiš, da si vsled premišljenega dela dosegel lep uspeh!

Vsled tega bo kazalo vprašanje semenske odbiro posvečati veliko večjo pozornost in skrbeti za sredstva, da se uvede v mariborski oblasti priznavanje semenskega blaga!

X+Z.

Volitve za industrijski osek Zbornice TOI v Ljubljani. Včeraj dne 27. t. m. so se pri Zvezi industrijev vršila pogajanja radi sestave enotne kandidatne liste za ind. osek. Dosegel se je sporazum med vsemi zainteresiranimi skupinami in so se pogajanja uspešno zaključila. Po tem sporazumu bo Zveza industrijev vložila kandidatno listo za industrijski osek, kakor se je sporazumno sestavila.

Naša posojila na inozemskih borzah. Na pariški borzi so kurzi predvojnih srbskih posojil zelo narasli. 4% posojilo iz leta 1895. je naraslo v teku pret. tedna od 152 na 155,25, 5% zl. iz 1902 od 525 na 580, 5% zl. 1913 od 113,75 na 115,25. Znano je namreč, da je fin. minister imenoval komisijo, ki naj prouči vprašanje valorizacije predvojnih dolgov Srbije, katerih kuponi se plačujejo v franc. frankih, imetniki pa zahtevajo plačilo v zlatih frankih. Pariški finančni listi navajajo samo imenovanje te komisije kot vzrok za dvig papirjev na pariški borzi. Ta vest je ugodno vplivala tudi na kurz 8% Ble-rovega posojila 1922, ki notira na newyorški borzi. Kurz, ki je znašal v tednu od 10. do 17. t. m. 100,50 — 100,75, je pretekli teden narasel na 101,75.

Sadjaarska razstava v Laškem. Kakor nam poročajo iz Laškega, se nameravana sadjaarska razstava ne vrši 2. oktobra, ampak v nedeljo 9. oktobra.

Razstavo priredi podružnica Sadjaarskega društva v Laškem.

Vpisi v trg. register. Franc Lončar, mesarija, trg. z živino in izvoz drobnice v Biserjanah; Janez Bagola, trg. z govedji in svinjami ter izvoz v Cankovi; Sigmund Pollak, izvozna trgovina z jajci in perutnino v Cankovi; Tomić Simon, prodaja vina na veliko in drobno; podružnica v Celju; Ivan Kerec, izvozna trg. s sadjem in polj. pridelki v Gorlinčih; Neža Tratnjak, trg. z dež. pridelki in izvoz v Gornji Bistrici; Martin Ritonja, trg. z živino in izvoz v Gornji Radgoni; Josip Benko, trg. s sadjem in živino ter izvoz v Gornjih Črncih; Josip Benko, trg. z živino in izvoz v Korovcih; Franc Zemljčič, trg. z zakl. drobnico in izvoz v Lesarjih; oblačilnica Filip Stilič, trg. z blagom v Ljubljani; L. Trampuš, izdelovanje lanenega olja v Ljubljani; Anton Pušnik, trg. s sadjem, polj. pridelki in izvoz v Ljutomeru; Ivan Horvat, trg. z dež. pridelki in izvoz v Lomanoškem; »Eksplodivce« Edvard Povalec v Mariboru; Josip Graj, izv. trg. s perutnino, jajci in divj. kožami v Martjancih; Kampi Avgust, trg. s sadjem in polj. prid. v Nuškovi; Josip Rančigaj, izv. perutnino, jaje, kož itd. v Polcah; Stefan Siftar, izv. trg. z živino v Pužavcih; Anton Kerenčič, trg. z izvoz sadja na deb. na Ranci; Imre Ratnik, izv. trg. s perutnino, jajci in divjačino v Rankovcih; David Weiss, trg. s polj. pridelki in izvoz v Rogoševcih; Mihael Ficko, izv. trg. s sadjem in polj. pridelki v Serdici; Samu Weiss, trg. z živino in izvoz v Serdici; Anton Bagola, trg. z živino, perutnino in izvoz v Starih Beznovcih; Ludvik Lilič, izv. trg. z mlekom, sadjem itd. v Strukovcih; Ignac Koblenc, izv. trg. z meš. bl. in dež. pridelki pri Sv. Juriju; Ljudevit Koblenc, izv. trg. s konji pri Sv. Juriju; Matija Domanič, trg. z živino in izvoz pri Sv. Juriju ob Ščavnici; Josip Banko, trg. s perutnino in jajci v Salamoncih; Mihael Sukič, izv. trg. z dež. prid., jajci itd. v Večeslavcih; Stefan Režonja, izv. trg. s polj. prid., jajci, perutnino v Vratji vasi; Anton Pristig, izv. trg. z meš. bl., polj. prid., perutnino, jajci v Vratjem vrhu; Franc Vavpotič, trg. s sadjem na deb. in izvoz v Zgornji Sv. Kungoti.

Usnjarska razstava v Milanu. V Milanu se vrši od 20. do 27. oktobra 1927 IV. usnjarski teden. Razstavišči smejo tudi inozemska in usnjarsko stroko spadajoča industrijska podjetja.

Borza

Dne 27. septembra.

DENAR.

V Ljubljani je bil Berlin danes zaključen višje kakor včeraj. Kakor tudi Dunaj in London. Trst je bil zaključen po 309,75 in 310,50, zagrebški srednji kurz je celo 310,116.

Promet je bil danes manjši kakor včeraj. Narodna banka je samo deloma intervenirala v Curihu, ostale potrebe pa je krila privatna ponudba.

Ljubljana. Devize: Berlin 13.52625—13.55625 (13.54125), Budimpešta 9.935—9.965 (9.95), Curih 10.94—10.97 (10.955), Dunaj 7.995—8.025 (8.01), London 276,10—276,30 (276,50), Newyork 56.635—56.835 (56.735), Pariz 222,50—223,50, Praga 168,425—168,45, Trst 308,96—310,96 (309,75—310,50).

Zagreb. Berlin 13.525—13.555, Curih 10.94—10.97, Dunaj 7.9925—8.0225, London 276,10—276,90, Newyork 56,65—56,85, Pariz 222,25—224,25, Praga 168,025—168,825, Trst 309,16—311,16.

Curih. Belgrad 9,13, Berlin 123,60, Budimpešta 90,65, Bukarešt 3,2375, Dunaj 73,12, London 25,2375, Newyork 518,625, Pariz 20,355, Praga 15,37, Trst 28,29, Sofija 3,755, Varšava 58.

Dunaj. Devize: Belgrad 12,481, Kodanj 189,75, London 34,48, Milan 38,65, Newyork 706,80, Pariz 27,805, Varšava 79,20. Valute: dolarji 706,40, lira 38,62, dinar 12,4475, češkoslovaška krona 20,9875.

Praga. Devize: Lira 189, Belgrad 59,45, Pariz 132,375, London 164,20, Newyork 33,745.

Dinar. Newyork 176,125, Berlin 7,40, London 276,25.

VREDNOSTNI PAPIRIJ

V Ljubljani ni izprememb razen v Kranj. Industrijski, ki je notrjala 410 bl.

V Zagrebu je vojna odškodnina oslabela za par točk. Slavonija danes 18, včeraj 16.

Na Dunaju je Kranj. ind. popustila od 50 na 49.

Ljubljana. Celjska 164 den., Ljublj. kred. 140 den., Prastrediona 850 den., Kred. zavod 160 den., Strojne 79 bl., Večve 135 den., Kranj. ind. 410 bl., Ruše 260—270, Stavbna 58 den., Šesir 104 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 84—85, agrari 54 ob zaklj., vojna odškodnina 387—388, okt. 390—392, Hrv. esk. 91, Hipobanka 55—56, Jugobanka 91, Prastrediona 850—855, Ljublj. kreditna 139, Šečera 570, Drava 570, Slavonija 18, Trbovlje 482,5—485.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 83,25, Zivno 108, Hrv. esk. 10,80, Hipo 6,70, Alpine 48,60, Greinitz 6, Trbovlje 62, Kranj. ind. 49, Slavonija 2,05.

BLAGO:

Ljubljana. Les: Suha buk. drva zdrava, do 10% okroglice brez klad, fko vag. meja 1 vag. po 19,50, suha buk. drva, zdrava, do 10% okroglice, fko vag. meja 1 vag. po 23, trami merk. po kupčevi noti fko vag. Sušak pristanišče 6 vag. po 315; zaklj. 8 vag. Tend. živahnejša.

Dež. pridelki (vse samo ponudbe; slov. post. ml. tar. plač. 30 dni, dobava prompt): Pšenica bč. 78—79 kg. 2%, 340,50—342,50, ista za okt. 342—345,50, sr. 337,50—340, slav. 334—338; koruza bč. star. tar. 245—250, ml. tar. 240—245, moka 0 fko l.j. plač. po prejemu pri odjemu cel. vag. 490; zaklj. 1 vag. Tend. mirna.

Trst. Sladkor nov. marec 140, likv. kurz 136, apr. avg. 145, likv. kurz 139 lir za 100 kg. Kava: sept. likv. kurz 520, dec. 490—500, likv. kurz 490, marec 475—480, likv. kurz 480, maj 470—480, likv. kurz 475.

Dunaj. Promet je bil radi židovskega Novega leta izredno majhen. Cene vseh vrst žita so le nominalne.

Budimpešta. Borza radi židovskega praznika sploh ni poslovala.

Chicago. (Začetni kurzi; v oklepajih včerajšnji zaključni kurzi.) Pšenica sept. 127 (—), dec. 130 (130,625), marec 132,36 (133,75), koruza sept. 97,25 (—), dec. 99 (98,125), marec 101,50 (100,50), oves sept. 48,625 (—), dec. — (—), rž sept. — (—), dec. 96,50 (97).

Sport

IX. OLIMPIADA.

Olimpijski dan v Ljubljani.

Medzvezni odbor za IX. Olimpiado v Zagrebu, katerega člani so vse športne zveze v naši državi, je sklenil prirediti dne 16. oktobra v vseh športnih centrih naše države **olimpijski dan**, ki bo impozantna manifestacija celokupnega našega sporta in močna propaganda za olimpijsko idejo ter udeležbo naših izbranih na zimsko sportni olimpiadi v St. Moritzu v Švici in vsesportni olimpiadi v Amsterdamu. Odbor za propagando IX. olimpiade v Sloveniji s sedežem v Ljubljani namerava na ta dan s celodnevniimi sportnimi prireditvami zainteresirati našo javnost za sportno-olimpijsko idejo in položiti račune o dosedanjem delu naših sportnih organizacij vseh sportnih panog. Odbor je celodnevna prireditve razdelil v dva dela: propagandni in sportni. V želji, da javnosti pokaže moč sportnih organizacij, prireja dopolne **velik manifestacijski obhod**, katerega se morajo obvezno udeležiti vse sportne organizacije korporativno. Spreved bo krenil po vseh važnejših ljubljanskih ulicah do Kongresnega trga, kjer se vrši zbor spreveda. Mogočna falanga kolone Avto-kluba priredi na tem mestu **tepnotno konkurenco avtomobilov**, ki bo v veliki meri povzdignila propagandni značaj povorko. Lahkotletska podzveza priredi tik pred pričetkom spreveda **propagandni stafetni tek** po glavnih ljubljanskih ulicah, ki naj kakor vsako leto, tudi ob tej priliki privabi na ulico vso ljubljansko publiko, ki simpatizira s sportnim pokretom pri nas.

Popoldan je rezerviran za razne sportne prireditve, pri katerih bodo nastopili najodličnejši zastopniki raznih sportnih panog v Sloveniji. Oba kolesarska pododhoda: Ljubljana in Ljubljana-mesto priredita **kolesarsko dirko** s startom in ciljem v bližini igrišča SK Ilirije. Sodelovanje najboljših zastopnikov kolesarskega sporta v Sloveniji je porok, da bo ta dirka najzanimivejša v letošnji sezoni. Ljubljanska Hazena Podzveza priredi hazena tekmo dveh najmočnejših kombiniranih hazenskih teamov Ljubljane. Lahkotletska Podzveza namerava v disciplinah: meti kopja in diska ter s stafeto 4×100 m pokazati javnosti napredek naših najboljših atletov: dr. Perparja, Stepišnika, Petkovška, Oreška, Slamiča, Rovana itd. Tudi stafeta 4×100 m, v kateri se srečata stara rivala ASK Primorje in SK Ilirija, bo nudila mnogo zanimivih faz sportne borbe. Višek popoldanskih sportnih prireditev bo vsekakor tvorilo srečanje v nogometu med SK Ilirijo in Primorjem.

Ker je **Olimpijski dan** namenjen propagandi za olimpijsko idejo in manifestaciji napredka celokupnega našega sporta, denarni izkupiček pa olimpijskemu fondu, pozivljamo vse sportne organizacije in društva, da z agitacijo med svojim članstvom in polnoštevilno udeležbo pri olimpijskem dnevu manifestirajo za udeležbo naših najboljših pri sportni tekmi vseh svetovnih narodov, javnost pa naprosamo, da nam po svojih močeh nudi moralno in gmotno podporo. — Odbor za propagando IX. olimpiade v Sloveniji.

Od prehlajenja

sezelo hitro ozdravim. Zau-

žijem par Aspirinovih tablet

Bayet, vletem se v posteljo,

se dobro prenožim in ne-

varnostje odstranjena. Celo

opasnih prehlad sem se

obranil, za kar se moram

zahvaliti neprekosljivim

Aspirin-

tabletam Bayet.

Pristnost in kvaliteto pa ga-

rantira samo originalni

zavitek z modro-

belo-rudečo garan-

cijsko znamko.

ASPIRIN

0,5

8 m DALEC JE SKOČIL!

Ameriški dijak Hubbard, črnc, je skočil v Cincinnati v Ameriki 7,98 m daleč in je zboljšal s tem svoj lastni svetovni rekord 7,896 m. Obenem je tekel 100 yardov v 9,1 sek. in je izenačil svetovni rekord. S tem je dokazal na novo, da sve- tovalci daleč niso podaljšanje teka na kratko raz- daljo. Vsi dobri skakalci na daljavo so hkrati tudi dobri sprinterji; od hitrosti zaleta je dolžina skoka desti bolj odvisna kot od moči odskoka. Seveda sta pa za rekord potrebna oba momenta. Skoraj majhni črnc se ti zaleti kot mišičji motor in ti odskoči od bruna, da misliš, v zemljo ga je zabil. Črnc pa srti po zraku in frti 8 m daleč. Pisali smo že, da je skočil v treningu tudi 8 in pol metra. Ze na pariški olimpiadi je skočil čez 8 m, pa je nazaj padel; do prvega odtiska so namerili takrat 7,4 m. Se dva oficielnata centimetra mu manjkata, pa bo imel 8 m za seboj. V »Slovenec« skokov pod 7 m sploh ne omenimo več. Pred vojno si redkokdaj slišal o 7 metriskem skoku, samotno je sameval nad 20 let na svetovnem rekordu 7,61 m Irec O'Connor. Ze olimpiada v Stockholmu nam je pa pokazala atlete s skoki nad 7,5, in to se je po volji nadaljevalo. Če ne skočiš dosti nad 7 m, mednarodno ne pomeniš nič. Pri zadnjih olimpijskih igrah je zboljšal Le Gendre svetovni rekord na 7,76 m, kmalu mu ga je vzel Hubbard; sedaj ga tira naprej nad 8 m, morebiti do 9. Kdo veli »Letečega človeka« imenujejo časopisi Hubbarda, imajo prav.

BORBA ZA SCHNEIDERJEV POKAL.

Tisti, ki so iskali pretekli teden na Lidu pri Benetkah miru in odpočitka, ga niso našli. Nepre- stano so frčali hidroplani sem in tja, velikansk je bil hrušč in trušč. Vršile so se priprave za tekmo za Schneiderjev pokal. Pokal je daroval leta 1913 Francoz Schneider, iz rodovine znanih francoskih tovarnarjev orožja. Dobi ga tisti, kojeva hidroplan doseže največjo hitrost. In če ga dobi kakšna de- žela v teku petih let trikrat, ostane pokal njena definitivna last. Dosej so se borile za to drago- ceno ustanovo v prvi vrsti Amerika, Anglija, Fran- cija in Italija. Letos Francija ni priglasila nobe- nega tekmeča, napovedani amer. rekordni aviatik Williams ni prišel in ostali so samo Angleži in Italijani. Zlasti Italijanom je bilo veliko na zma- gi; saj jo je Mussolini zaukazal. Dejali so: »Tisti,

Nedosegljiva
Eau de Cologne Chypre
Bourjois - Paris

Mark Twain:

Kraljevič in siromak.

Pravljica za mlade ljudi vsake starosti.
Iz angleščine prevel: Jos. Poljanec.

»Primaruha, ta mali beraček ti pride v sobo in se polasti postelje tako izlahka in samoposebi umev- no, kakor da bi bilo vse njegovo; in pri tem ne reče ne »prosim« ne »dovolitec«, sploh nič. Ko se mu je bledlo, je dejal, da je kraljevič, prestolonaslednik, in se je ves ta čas zares tako vedel, kakor da bi bil kaj takega. Ta revček brez prijateljev; gotovo se mu je zmešalo zavoljo tega, ker so grdo ravnali z njim. No, mu bom pa jaz prijatelj; za enkrat sem ga rešil; močno sem mu naklonjen in prav rad že imam tega poba, ki tako visoko in drzno govori. Kakor vojak se je postavil umazani druhalj po robu in ji korajžno, srčno odgovarjal! In kako zal, mil in prijazno obraz ima sedaj, ko mu je spanje pregnalo vse nadloge in skrbi. Učiti ga hočem, ozdraviti ga hočem njegove bolezni, da, hočem mu biti starejši brat, skrbeti ho- čem zanj in čuvati nad njim; in kdor ga bo sramotil ali mu celo kaj žalega storil, ta naj si ročno naroči mrtvaški prt; zakaj potreboval ga bo, najsi me po- tem na grmadi sežgo!»

Sklonil se je nad dečka, ga pomotrival s prijaz- nim, sočutnim zanimanjem, ga nežno potipal po mla- dih licih in mu z veliko rjavo roko gladil kuštrave kodre po čelu nazaj. Deček se je narahlo zganil. Hen- don je zamrmral:

»Hej, to je pa res možato, da ga pustiš ležati tukaj nepokritega, da bo še trganje dobil. Kaj mi je storiti? Ako ga vzdignem, da bi ga položil v posteljo pod odejo, se bo zbudil, revež pa tolikanj potrebuje spanjale»

Ozrl se je po sobi, da bi našel kje kako odevalo;

ker pa ni našel ničesar, si je slekel jopič, zavil vanj dečka rekoč:

»Jaz sem itak vaje mrzlega zraka in bornega oblačila, zavoljo tega ne bom dosti čutil hlada.« Nato je let stopati po sobi gorindoli, da bi se ogrel, in je ves čas govoril sam s seboj kot poprej:

»Njegova zmešana pamet mu pravi, da je kralje- vič in prestolonaslednik; malo čudno pa bi bilo, da bi imeli med seboj še vedno prestolonaslednika se- daj, ko oni, ki je bil kraljevič, ni več kraljevič, am- pak kralj — ta bedna glavica se trdovratno drži te domišljije in ne more dognati, da bi moral sedaj opustiti naslov kraljeviča in se imenovati kralja... Ako je moj oče še živ po teh sedmih letih, odkar sem z doma in bivam v tem brlogu, bo prijazno spre- jel reveža in zavoljo mene dal dobro streho; enako tudi moj starejši brat Artur; drugi moj brat Hugon pa — glavo mu razčesnem, temu zločestemu lisjaku, ako bi vtikal svoje prste vmes! Tako je, tje kaj se podava in sicer naravnost!«

V sobo je postavil strežaj z večerjo, iz katere se je kadilo, jo postavil na mizo iz desek, pripravil stole in odšel pustivši tako preprosta stanovalca, da si sama postrežeta. Vrata so zaloputnila za njim in ro- pot je zbudil dečka, ki je sedel v postelji in se veselo ozrl okoli sebe. Naenkrat pa mu je žalost pomračila obraz in globoko je vzdihnil in zamrmral sam pri sebi: »Ej, gorje mi, bile so samo sanje!« Nato je opazil Hendonov jopič, pogledal Hendona, razumel žrtev, ki jo je možak storil zanj, in rekel milo:

»Dober si do mene, zares, jako dober si do me- ne. Vzeml ga in obleci — ne bom ga več potreboval.«

Nato je vstal in stopil k umivalniku, ki je stal v kotu, ter čakal. Hendon je dejal z vedrim glasom:

»Prav dobro večerjo bova imela; vse je okusno in vroče, da se kadi; jed in pa spanec te zopet do- dobra okrepečata, ne boj se, zopet boš možak, dasi majhen.«

Deček pa mu ni dal odgovora, ampak je uprl svoje oči, v katerih je bilo videti resnobno presene- čenje in tudi nekoliko nepotrpežljivosti, v velikega viteza meča.

»Kaj pa je sedaj?«

»Dobri gospod, rad bi se umil.«

»Ej, je-li to vse! Za nobeno stvar ne vprašaj Hendona za dovoljenje, ki si je poželiš. Naredi se tukaj popolnoma domačega, vse ti je na uslugo, kar je mojega tukaj.«

Deček pa je še vedno mirno stal pred umival- nikom; ne samo to; enkrat, dvakrat je celo udaril z nogo nestrpo po tleh. Hendon je bil ves osupel, pa je rekel:

»Ej, kaj pa ti je?«

»Prosim te, zlij mi vodo v posodo in ne govori toliko!«

Hendon je potlačil hripav smeh in je rekel sam pri sebi: »Pri vseh svetnikih! Tole je pa imenitno!« Stopil je urno naprej in storil, kakor mu je deček velel. Nato je obstal zraven njega kakor odrevenel od zavzetosti, dokler ga ni vzruvalo iz osuplosti po- velje: »Naprej — daj mi brisalko!« Vzel je brisalko, ki je visela dečku tik pred nosom, in mu jo podal brez vsake besede. Nato si je sam prišel umivati obraz, med tem pa je njegov posinovljeneč sedel za mizo in se pripravljval, da bi se poslužil jedače. Hen- don se je požuril z umivanjem, nato pa je odmaknil drugi stol od mize in hotel prisesti, kar je deček nevoljno vzkliknil:

»Nikari vendar! Mar hočeš v kraljevi navzočnosti sedeti?«

Te besede so Hendona dodobra osupnile. Zago- drnjaj je sam pri sebi: »Glej no! Blaznost tega revčka se popolnoma ravna po novih okolištinah! Ozira se na veliko izpremembo, ki je zadela deželo in kra- ljestvo, in si domišlja sedaj, da je kralj! Primaruha, ravnati se moram po tej premami — drugega mi ne preostaja — za vruga, sicer me v ječo pošlje!»

LUJDSKA KNJIZNICA iz založništva Jugoslovanske knjigarnice v Ljubljani: 23. zvezek: A. Sheehan, Nočnjak. Povest istrskega dekleta. 24 Din., vez. 32 Din. — 24. zvezek: A. Marby, Hanka. Ljubsko-erbska povest. 22 Din., vez. 30 Din. — 25. zvezek: Haggard, Hiti cesarja Montereze. Din. 30, vez. Din. 42. — Storiček in njegovo burlesko življenje. 14 Din., 14 Din., vez. 22 Din. — 27. zvezek: Pregelj, Otoci solca. Din. 24, vez. Din. 32.

„UNDERWOOD“

ki nam hoče pokal vzeti, mora leteti vsaj 480 kilometrov na uro.

Hitrostni razvoj je izreden. Devetkrat so se doslej borili za pokal leta 1913 je dosegel pilot Prevost kot zmagovalac 91 km na uro, letos je dosegel Anglež Webster nad 453 indiciranih kilometrov. Prevost je zmagal v Monacu, zato se je drugo leto vršila tekma spet v Monacu. Tedaj je zmagal Anglež Pixon, s 173 kilometri. Prišla je vojna. Po vojni so Angleži dovolili, da se je vršila prva tekma l. 1920 v Benetkah; zmagal je Italijan Briganti, 222 km. Leto 1922 je darovalo v Neapolu zmago Angležu Biardu, 234,5 km. V Cowesu na Angleškem si je leta 1923 priboril pokal ameriški šastnik Rittenhouse z 285,61 kilometri. Leta 1924 bi bili morali priti tekmeči v Ameriko, pa ni nobeden prišel. Zato so preložili tekmo na leta 1925. Tedaj je zmagal v Baltimoru ameriški poročnik Doolittle s hitrostjo 374,2 km na uro. Prihodnje leto, 1926, je odnesel Italijan Bernardi pokal v Evropo, dosegel je na uro 395,814 km. Par dni po borbi za pokal je letel celo 416,618 km, nov svetovni rekord za hidroplane. Letos so pričakovali 500 km. Kaj je to? Ko je letel leta 1925 Anglež Biard na ovinkih s hitrostjo ca 400 km, mu je centrifugalna sila pognala kri iz možgan in se je onesvestil; le z največjim naporom je nato pristal. Vidil piko na obzorju; preden se zaveš, je letel aeroplan že čez tebe in je tudi že izginil na sproti strani obzorja. 480 km na uro je 8 km na minuto! Pomisli. V soboto sem gledal aeroplan, kako so frčali. Sapa mi je zastajala. Par dni prej je dosegel Anglež Kinklat v treningu 523 km na uro! Tekma bi se bila morala vršiti v nedeljo, pa je bilo slabo vreme in so preložili na ponedeljek. Zmagal je Anglež Webster, ki je na hidroplanu tipa Supermarine poletel 7 rund ob Lidu ja in sep v 46 min. in 29 sekundah; to pomeni bitrost 453,283 km na uro, nov svetovni rekord za hidroplane. Drugi je bil Anglež Worsley, tudi na Supermarine, 429 km na uro. Svetovni rekord za aeroplan je 486 km; ima ga Francoz Bonnet.

Mariborska porota.

Maribor, 27. septembra.

Zasedanje mariborske porote se je pričelo v ponedeljek dne 26. septembra. Prvega dne se je vršila ponovna razprava proti Josipu Šileku iz Trnovca, ki je ubil z vojaško puško svojega očeta Tomaža. O tem slučaju smo obširno poročali že ob priliki poletnega porotnega zasedanja. Šilek je bil v ponedeljek obsojen na 5 let težke ječe.

SMRTNA OBSODBA.
MORILEC LASTNE ZENE.

Danes je po enem letu zopet stal pred porotniki Ladislav Tot, posestnik iz Pina pri Dolnji Lendavi, ki je dne 22. avgusta zaklal svojo ženo Rozalijo Tot. Radi tega zločina se je že lansko leto zagovarjal, ker pa je obstajal sum, da ni odgovoren za svoje dejanje, je bila razprava preložena in Tot je bil poslan na opazovalnico v Ljubljano. Tu so doglali, da je Tot normalen in za zločin v polni meri odgovoren.

Porotniki so potrdili stavljeno vprašanje o umoru, naker je bil Tot obsojen na smrt.

Radio

Zagrebska postaja. Eretkli petek zvečer je Zagreb oddal prenos opere »Traviata« iz Ljubljane. Prenos se je vršil po telefonskem kablu. Naši amaterji so bili s sprejemom dokaj zadovoljni, za prvi poskus je bil dokaj jak, le ne zadostno čist in je tudi jakost od časa do časa nihala. Kakor čujemo, bo zagrebska postaja še večkrat prirejala ljubljanski operni program, s čimer bo našim amaterjem zelo ustregla, ker dosedaj od te postaje niso imeli dosti. Zlasti bo zagrebska postaja pridobila na pomenu, ko se primerno ojači, v katero svrhu so tehnične predpriprave že gotove, takajto le še ministrskega odobrenja.

PROGRAM:

Zagreb 310, Breslau 315,8, Barcelona 344,8, Praga 348,9, Leipzig 365,8, Schenectady 379,5, Stuttgart 379,7, Toulouse 392, Hamburg 394,7, Frankfurt 428,6, Brno 441,2, Rim 450, Paris 458, Oslo 461,5, Langenberg 468,8, Berlin 483,9, Dunaj 517,2, München 535,7, Budapest 555,6, Varšava 1111, Carigrad 1290, Königswusterhausen 1250.

Sreda, 28. septembra.

Praga: 19.15 poročila o trgovini, obrti in industriji; 22. vremenska napoved in časnikarska poročila; 20.10 koncert. — Stuttgart: 21.30 večerna prireditev posvečena spominu R. Strauša. — Frankfurt: 19.30 koncert. — Brno: 10.30 koncert; 19. koncert. — Rim: 21.10 lahka glasba. — Dunaj: 20.05 okrestralni koncert. — Varšava: 20.30 večerni koncert.

Četrtek, 29. septembra.

Zagreb: 20.30 večerna glasba (kvartet Biro-Mahalup). — Breslau: 21.30 ukrajinske in ruske narodne pesmi. — Praga: 18.15 poročila o industriji, obrti in trgovini; 19.30 in 16.45 borzna poročila; 19.30 simfonični koncert. — Stuttgart: 20.15 Nočni tabor v Granadi, rom. opera v 2 dejanjih. (Kreutzer). — Rim: 21.10 vokalni in instrumentalni koncert. — Dunaj: 20.05 ljudski orkestralni koncert. — München: 16.30 prizori iz opere Vesele žene windsorske.

Petek, 30. septembra.

Praga: 18.15 poročila o industriji, trgovini in obrti; 19.30 in 16.45 borzna poročila; 20. vremenska napoved in časnikarska poročila. — Stuttgart: 20. simfonični koncert. — Brno: 19. koncert; 21. staroborska godba na pihala. — Rim: 21.10 odlomki iz oper. — München: 19.30 simfonični koncert. — Budapest: 17.15 in 22.30 ciganska glasba. — Varšava: 20.30 koncert.

Sobota, 1. oktobra.

Zagreb: 20.30 koncert. — Barcelona: 22.10 kvintet. — Praga: 18.15 poročila o industriji, trgovini in obrti; 19.30 prenos iz Bratislave: Poljska kri (Nedbal). — Leipzig: 20.15 iz Dvorakovih del. — Brno: 14.30 olomuška produktna borza; 19.30 Poljska kri, prenos iz Bratislave. — Rim: 21.10 prenos iz opere. — München: 17.45 predavanje za radio-amaterje: Uvod v brezžično telefonijo. — Budapest: 17.15 Bank Bam, žaloigra v 5 dejanjih (J. Katona); 22.30 ciganska glasba. — Varšava: 20.30 koncert.

Polzvedovanja

Ubog delavec je zgubil včeraj zvečer od Pogorčarjevega trga do Jubilejnega mostu bankovec za 100 Din. Pošten najditelj se naprosi, da ga odda v upravo »Slovenec«.

pisalni stroj ima spoštovni sloves, nad 2.000.000 strojev o prometu, nedosegljivo v srpežnosti in osled tega najcenejši.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znakot! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Trgovski pomočnik mlad, z dobrimi spriceli, vseh del, bi sprejela delo na dom. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 7594.

URADNIK

samski, absolvent, z večletno prakso na gozdno-industriji, veleposredstvu — išče službo. Ponudbe na upravo lista pod št. 7594.

PLETILJA

s svojim strojem, večša vseh del, bi sprejela delo na dom. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 7569.

VAJENEC

za krojaško obrt išče učnega mesta. Iv. Mlakar Drnovo 31, p. Leskovec.

DEKLE

izučena šivilja, išče službo hišne ali kaj sličnega. Opravljala bi tudi druga hišna dela, gre tudi na gostilno. Naslov v upravi lista pod številko 7592.

Prosle službe

Trgovski poslovodja (poslovodkinja) se sprejme v konsumno društvo. Pogoji: trgov, izobrazba, praksa združnega poslovanja, nekaj kavicije. Nastop koncem decembra. Pismene ponudbe naj se pošiljajo Zadrugi zvezi v Ljubljani, pod značko: »I. V.« 7574.

Mesar, pomočnika sprejemem, ki je zmožen v prodaji mesa na drobno. Vse drugo po dogovoru. Vstop takoj. Jakob JESIH, mesar — šolski drevored, Ljubljana.

Kmečko dekle

pridno, pošteno, najraje siroto (novinko), 14—15 let, sprejme za pomoč v gostilni in pri gospodinjstvu Ivan Novak, št. Vid št. 23, p. Lukovica.

Sijajno bodočnost

nudimo uradniku ali uradnici, ki vloži v dobro idoečo podjetje v Ljubljani 50.000 Din ali več. Zadoštuje tudi jamstvo. Ponudbe prosimo upravljalca lista pod »Resnost« 6472.

Dva slikarska in plekarska pomočnika sprejemem takoj. ZAJC LUDVIK, slikar, mojster, TACEN, p. št. Vid nad Ljubljano. 7599.

ČIPKARICE

ki so pripravljene prevzeti v izvršitev klekarska dela, naj se obrnejo na »Osrednjo čipkarsko zadrugo«, Ljubljana, Kongresni trg št. 2. 7587.

Stanovanja

Sobo išče

tehniki (elektr. luči) Ponudbe s ceno upravi pod »Elektrotehnik« 7586.

Sobo išče soliden gospod. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Odvet. koncipijent«.

2 SOBI, KUHINJO išče mirna stranka brez otrok. Naslov v upravi pod šifro: »Tajnik« 7601.

ISCEM

STANOVANJE z 1 sobo in kuhinjo, blizu Sv. Jakoba. Plačam 1 leto naprej. Pismene ponudbe z navedbo cene na upravo lista pod šifro »CEDNO« številka 7597.

SOBICO

priprosto, svetlo, z elektriko, najraje okrog št. Petra, isčem. — Ponudbe upravi pod: »Akademik«.

Zastoni

dobite danes žal prav malo ali nič, vendar pa morete že za 3 Din naročiti znesek 3 Din mal oglas za Slovenca, ako ne obsega nad 6 besedi. — Malo večji oglasi od 5 Din dalje. Več o tem pove cenik za oglase, ki ga brezplačno pošlje vsakomur upravnistvo.

STANOVANJE

2 sob, kuhinje in pritliklin, velik vrt v Stožicah št. 79 pri Ljubljani, se odda mirni stranki s 1. oktobrom. Vodovod v hiši. — Naslov v upravi lista pod številko 7589.

V trajem

Gostilna!

Dobro idoča gostilna na promet. kraju, v sredini Ljubljane, se takoj odda, kdor odkupi inventar. Naslov v upravi: št. 7575.

Pouk

Pouk na daljavo

(Fernstudien) v vseh inž. oddelkih, tudi trgovina in kolonialno blago. Académie Polytechnique: Quai Amercoeur, 51 Liège — Belgija. Prospekti 10 D.

Posrestva

Hišo kupim

eno- ali dvodružinsko, z vrtom, v centru ali v bližini. — Ponudbe pod: »Cena« na upravo lista.

Kupim eno- ali

dvodružin. hišo v Ljubljani blizu cerkve. Ponudbe na upravo pod šifro: »25—7598«.

Kdo kupi?

Več sto kilogramov lepih namiznih jabolk ima naprodaj JANEZ ERZAR, Spod. Gameljne p. št. Vid nad Ljubljano.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani:

Domači vrt

Kako ga uredimo, obdelujemo in krasimo
Priredil M. Humek
Cena Din 33.—, vezano Din 40.—

Razglas.

Predstojništvo frančiškanske cerkve v Subotici odda dela za preslikanje in dekoracijo cerkve, ki je zgrajena v romanskem slogu v dolžini 52 m, širini 10,50 m in 15 m visoka. Ena stranska kapela širina 9 m, dolžina 10,50 m, druga kapela širina 9 m, dolžina 6 m. — Podrobna pojasnila daje frančiškanski samostan v Subotici.

Zahvala.

Povodom smrti našega očeta

Matija Žumra

smo prešli toliko izrazov sožalja, da nam je nemogoče vsakemu posebej se zahvaliti. Vendar prejmi našo posebno zahvalo domači g. župnik Ivan Noč, g. župnik iz Zalega loga A. Hribar in g. župnik iz Dražgoš A. Plajfar. — Za brezpriporo požrtvornost za pokojnega tekom bolezni se zahvaljujemo zdravnicu gospe dr. V. Strnad. — Obrtni zadrugi za selško dolino, Izobraževalnemu društvu, Gasilnemu društvu, pevce, darovalcem vencev in vsem, ki ste počastili pokojnika in ga spremljali na njegovi zadnji poti, preostali pa lajšali težko bol, izražamo tem potom našo globoko zahvalo.

Zalujoči ostali.

Naša obrt

Oves in koruzo

kupite najceneje pri tvrdki
A. VOLK, LJUBLJANA
Resljeva cesta 34
Veletrgovina z žitom

Priporoča se trgovina z železino
A. SUŠNIK, Ljubljana
Zaloška cesta.

KOLESARJI!

Znane cene. Ogledite si zalogo dvokoles najfinjšega tipa Tribuna, Rekord, Schampion, Stuvia, Blanki, Fafor, Peria, Diamant še od Din 1300.— naprej. Pneumatika Dunlop, Michelin. Ceniki franco. Prodaja na obroke.

Tribuna F. B. L. Ljubljana
Tovarna dvokoles in otroških vozilcev.

Volna - bombaž

za strojno pletenje in ročna dela, dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, LJUBLJANA, Stari trg 12 - Židovska 4.

izredni zaslužek

pri razpečavanju držav. papirjev, za katere banka ne išče nobenih stranskih izdatkov od kupca. Generalna reprezentanca Zagreb, Poščenica III/30.

ABONENTI

se sprejmejo na dobro mešan. hrano. Abonma dnevno Din 12.— in 17.— Restavracija »Rod Skalo«, Mestni trg št. 11.

Preklic. Podpisana preključem govornice o g. Francu Mekinc, Hudajama, ter se zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. Katarina Šipek, Laško. 7612.

Prosimo,

da zahtevate brezplačen proračun v slučaju nabave novih poslovnih knjig.

KNJIGOVEZNICA K.T.D.

čitalnica in tvornica poslovnih knjig
V LJUBLJANI, Kopitarjeva ulica 6/II.

„Juniper“ zeleno francosko žganje je najboljšo sredstvo proti revmatizmu, glavobolu, zobobolu, trganju, želodnim boleznim, daje apetit itd. — Dobi se v vsaki lekarni, drogeriji in trgovini. — Trgovci zahtevajte engros cene. — Glavna zaloga:

Vitimir Dolinšek, agentura „Juniper“
Celje, Gosposka ulica 26.

Mestna hranilnica ljubljanska
odda v najem za 1. november večji
trgovski oz. pisarn. prostor

v Dalmatinovi ulici 13, zraven hotela Strukelj. Pojasnila se dobe med uradnimi urami pri upravitelju v Mestni hranilnici.

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom in znanec, da je po dolgi, mučni bolezni, previdna s tolažili sv. vere, naša nepozabna mati, stara mati, sestra in teta, gospa

Josipina Kodelja

mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb blagopokojne se vrši v sredo dne 28. t. m. ob 4 polodne iz hiše žalosti, Krakovska ulica št. 10.

V Ljubljani, dne 27. septembra 1927.

Zalujoče rodbine:

GRABRIJAN, BIZJAK, KODELJA.